

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Zhodnocení finančního hospodaření vybrané obce

Ilona JELÍNKOVÁ

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Ilona Jelínková, MPA

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Hradec Králové

Název práce

Zhodnocení finančního hospodaření vybrané obce

Název anglicky

Evaluation of the financial management of the selected municipality

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude prostřednictvím vhodně zvolených analytických metod navrhnout zhodnocení volných finančních prostředků vybrané územně samosprávní jednotky. Volba investičních instrumentů bude vycházet z analýzy současné situace a zvolené investiční strategie. Dílčím cílem bude zhodnocení hospodaření zvolené samosprávní jednotky.

Metodika

Literární rešerše bude zpracována metodou komparace a kompilace poznatků z literatury, právních předpisů a ostatních citovaných zdrojů. Poznatky budou čerpány zejména z oblasti municipálních rozpočtů, hodnocení finanční situace obce a hodnocení veřejných výdajových programů. Ve vlastní praktické části bude provedena analýza a syntéza podkladových dat čerpaných z rozpočtu obce. Pro zhodnocení zvoleného investičního záměru budou použity relevantní metody a na základě zpracovaných výsledků budou prostřednictvím metod komparace, dedukce a empirie vyvozeny závěry a navržen vhodný způsob financování investičního záměru.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

finanční analýza, rozvaha, výsledovka, pasiva, aktiva, účetní uzávěrka

Doporučené zdroje informací

- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava; PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- MAAYTOVÁ, Alena; OCHRANA, František; PAVEL, Jan. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3124-2.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2024

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení finančního hospodaření vybrané obce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.3.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Karlu Tomšíkovi, Ph.D. za jeho velmi cenné rady, trpělivost a připomínky, které mi během příprav práce poskytoval. Dále chci poděkovat své rodině a přátelům, kteří mě ve studiu podporovali a věřili ve mě i ve chvílích, kdy já sama v sebe věřit přestávala.

Zhodnocení finančního hospodaření vybrané obce

Abstrakt

Tématem diplomové práce je zhodnocení hospodaření vybrané obce za období 2013–2022 s důrazem na využití svěřených finančních prostředků a případnou možností využití dotačních programů. Teoretická část závěrečné práce je zaměřena na vysvětlení pojmů v rámci struktury veřejné správy a obce. Dále je zde podrobně rozebrána a přiblížena problematika finanční analýzy, rozvahy, rozpočtu a výkazu zisku a ztráty obce. V praktické části je nejprve představena historie vybrané obce a její občanská vybavenost. Dále jsou zde aplikovány znalosti z teoretické části. Na základě výsledků hospodaření je zpracována finanční analýza, která odráží příjmové a výdajové stránky municipality. Zároveň je posuzována zadluženost obce. Data jsou získána na základě údajů z výročních zpráv, finančních výkazů a rozvahy obce. Vypracování analýzy a její výsledek je jedním z důležitých ukazatelů pro další rozvoj obce. Závěr diplomové práce je věnován komparaci hospodaření volných finančních prostředků s následným zhodnocením a doporučením pro danou obec.

Klíčová slova: veřejná správa, státní správa, samospráva, výkaz zisku a ztráty, rozvaha, výsledovka, pasiva, aktiva, účetní uzávěrka, rozpočet

Evaluation of the Financial Management of the Selected Municipality

Abstract

The topic of the diploma thesis is the evaluation of the financial management of the selected municipality for the period 2013-2022 with emphasis on the use of entrusted funds and the possible use of subsidy programmes. The theoretical part of the thesis is focused on the explanation of concepts within the structure of public administration and the municipality. Furthermore, the issues of financial analysis, balance sheet, budget, and profit and loss statement of the municipality are examined and described in detail. In the practical part, the history of the selected municipality and its public amenities are first introduced. Then the knowledge gained in the theoretical part is applied. Based on the results of the management, a financial analysis, reflecting the income and expenditure aspects of the municipality, is prepared. At the same time, the municipality's indebtedness is assessed. The data are obtained from the municipality's annual reports, financial statements and balance sheets. The elaboration of the analysis and its result is one of the important indicators for further development of the municipality. The conclusion of the diploma thesis is dedicated to the comparison of the financial management of free funds with the subsequent evaluation and recommendations for the particular municipality.

Keywords: public administration, state administration, self-government, profit and loss statement, balance sheet, income statement, liabilities, assets, financial closing, budget

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Veřejná správa.....	13
3.2 Finanční analýza.....	15
3.2.1 Rozvaha.....	15
3.2.2 Výkaz zisku a ztráty.....	17
3.2.3 Rozpočet.....	18
4 Praktická část	22
4.1 Popis obce Třebosice.....	22
4.1.1 Historie obce	22
4.1.2 Občanská vybavenost	22
4.2 Finančních analýzy.....	24
4.2.1 Rozvaha obce Třebosice za období 10 let.....	24
4.2.2 Výkaz zisku a ztráty obce Třebosice v období 2013–2022	30
4.2.3 Rozpočet obce Třebosice v období 2013–2022	34
4.2.4 Návrh možností využití nevyužitého krátkodobého finančního majetku obce Třebosice	50
4.2.5 Využití dotačních programů obce Třebosice v letech 2013–2022.....	59
5 Zhodnocení a doporučení	61
5.1 Zhodnocení.....	61
5.1.1 Zhodnocení programu rozvoje obce Třebosice 2013–2020 a jeho dodržení.....	61
5.1.2 Zhodnocení SWOT analýzy za roky 2012 a 2022	62
5.2 Doporučení	66

6 Závěr.....	68
7 Seznam použitých zdrojů.....	69
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek.....	71
8.1 Seznam obrázků.....	71
8.2 Seznam tabulek.....	71
8.3 Seznam grafů	72
8.4 Seznam použitých zkratek	73
Přílohy	74

1 Úvod

Finanční hospodaření obcí je jednou z hlavních oblastí veřejné správy. Veřejné finance se zabývají hospodařením s veřejnými prostředky, které jsou získávány z daní, příspěvků, poplatků a dalších peněžních zdrojů. Obyvatelé obce přímo ovlivňují kvalitu a dostupnost veřejných služeb, které jsou finančně podporovány z obecního rozpočtu. Z tohoto důvodu je kladen důraz na transparentní a efektivní finanční hospodaření obcí, které je důležité pro zajištění a kvalitu veřejných služeb pro obyvatele obce. Obec Třebosice je součástí Pardubického kraje, který je rozlohou čtvrtým největším krajem v České republice, ale počtem obyvatel je až na šestém místě. Obec Třebosice má bohatou historii a kulturu, která svým obyvatelům nabízí širokou škálu služeb.

V posledních letech se obci daří úspěšně rozvíjet a investovat do rozvoje infrastruktury a veřejných služeb. Práce bude založena na analýze veřejně dostupných dat, zejména účetních závěrkách obce Třebosice. Dále bude využívána sekundární literatura z oblasti veřejného financování a finančního hospodaření obcí.

Druhá část práce bude věnována cílům a metodice dané práce. Ve třetí části práce je přiblížení pojmu veřejná správa, struktura obce, financování obecního rozpočtu, vysvětlení pojmu rozvaha, výkaz zisku a ztráty a následně rozpočet. Čtvrtá, praktická část, se zaměřuje na historii a občanskou vybavenost posuzované obce. Dále jsou zde sledované finanční analýzy struktury příjmů a výdajů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, vývoj nákladů a výnosů) za sledované období posledních 10 let. Posledním bodem diplomové práce je zhodnocení, zda obec efektivně využívá případný krátkodobý majetek, následné investice a zhodnocení finančního majetku. V závěru práce budou shrnuty hlavní výsledky analýz a formulována doporučení pro zlepšení finančního hospodaření obce a případné možné investice do rozvoje obce ke zlepšení života svých občanů. Obec by měla hospodařit s veřejnými prostředky tak, aby dosáhla co nejlepšího hospodářského výsledku.

Cílem této diplomové práce je zhodnotit finanční hospodaření obce Třebosice v letech od roku 2013 do roku 2022. Práce bude zaměřena na následující oblasti:

- analýza příjmů a výdajů obecního rozpočtu;
- hodnocení struktury příjmů a výdajů;
- kvantitativní analýza hospodaření s finančními prostředky;
- zhodnocení efektivnosti a transparentnosti finančního hospodaření.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je prostřednictvím finanční analýzy zhodnotit hospodaření vybrané obce za určité časové období deseti let. Navrhnout vhodná opatření, která by mohla vést ke zlepšení výsledků a podpoře dalšího rozvoje obce z dlouhodobého hlediska.

2.2 Metodika

Diplomová práce byla zaměřena na zhodnocení ekonomické situace vybrané obce. Zpracována metodou komparace a kompilace poznatků z literatury, právních předpisů a ostatních citovaných zdrojů. Poznatky byly čerpány zejména z oblasti municipálních rozpočtů, hodnocení finanční situace obce a veřejných výdajových programů.

Ve vlastní praktické části bylo provedeno srovnávání finanční analýzy podkladových dat získaných z rozvahy, rozpočtu a z výkazu zisku a ztráty vybrané obce. Byla zde použita kvantitativní analýza ekonomických dat z hlediska porovnání příjmů a výdajů na obyvatele vybraných čtyř obcí stejného charakteru: demografická poloha, geografická křivka, obce se stejnými specifickými vlastnostmi daného místa, jako je klima, reliéf, dostupnost zdrojů a infrastruktura v Pardubickém kraji za období 5 let. Dále zde bylo vyhodnoceno využití dotačních programů dané obce. Bylo zde posouzeno dodržení programu rozvoje obce za období 7 let, které si obec nechala zpracovat. V rámci poslední komparace získaných dat byla posouzena SWOT analýza z roku 2012 vypracovaná na období 2013–2020 s následným zhodnocením jejího dodržení v rámci dalšího rozvoje obce s vytvořenou SWOT analýzou v roce 2022.

V závěrečné části práce byla navržena doporučení a možné další postupy z pohledu optimalizace a zlepšení ekonomické, sociální a environmentální situace.

3 Teoretická východiska

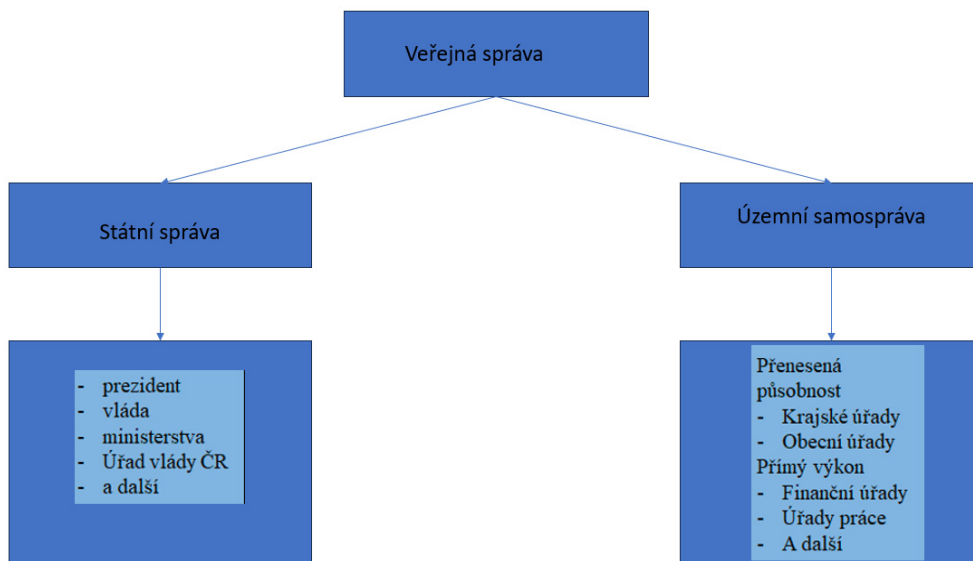
3.1 Veřejná správa

Veřejná správa je správa veřejných záležitostí, která souvisí s poskytováním veřejných služeb, ve veřejném zájmu. Činnost veřejné správy je vykonávána přímo státem, který ji může dále delegovat na další subjekty pověřené jejím výkonem. Činnost veřejné správy, jak kvantitu, tak kvalitu ovlivňují:

- **moc zákonodárná** v České republice náleží parlamentu, kterému přísluší vydávání zákonů. Zákony mají výsadní postavení vůči všem ostatním předpisům nižší právní síly jako jsou např. vyhlášky, ostatní předpisy ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy, obecně závazným vyhláškám a nařízením obcí či krajů [1];
- **moc výkonná**, jejíž představiteli jsou v České republice prezident a ústřední vláda, kteří jsou vrcholnými orgány výkonné moci a v neposlední řadě státní zastupitelství, které také plní funkci veřejného žalobce při ochraně práv [1];
- **moc soudní** v právním státě má důležitou roli, a to zajistit právní ochranu. Důležité místo v ochraně práv zaujímá moc soudní, která je budována na principu nestrannosti a nezávislosti. V České republice o sporech rozhodují soudy, a to okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy, Nejvyšší soud a specifické postavení má Ústavní soud [1].

Hlavní prioritou veřejné správy není zisk. Případný zisk je vložen z velké části zpět do organizace. Správní orgány mají mít veřejný zájem o fungování státu. Veřejná správa, dále jen VS, se v České republice dělí na státní správu a samosprávu viz obrázek 1 [2].

Obrázek 1 **Struktura Státní správy v ČR**

Zdroj: vlastní zpracování [6].

Struktura obce

Obec je základní článkem územní samosprávy. Postavení obcí v České republice, dále jen ČR, ve veřejné správě je stále významnější, což je výsledek dlouhodobé decentralizace kompetencí a odpovědnosti na zabezpečování stále více druhů veřejných statků pro obyvatelstvo přenesených ze státu na územní samosprávu. Právo na místní samosprávu obcí je zakotvena také v Evropské chartě místní samosprávy.

Charakteristické znaky obce jsou:

- **vlastní území** – jedná se o územní vymezení s možností jeho změn, obec může mít jedno nebo více katastrálních území [3];
- **občané obce** – každá obec musí být trvale obydlena lidmi. Občanem obce je fyzická osoba, která je občanem České republiky a má v obci nahlášen trvalý pobyt a její minimální dosažený věk je 18 let [3];
- **spravování svých záležitostí samostatně** tzv. samostatná působnost [3];
- **vystupování v právních vztazích svým jménem** a následná odpovědnost z těchto vztahů vyplývající ze zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích předpis č. 219/2000 Sb. [3];
- **péče o všestranný rozvoj území** – při plnění svých úkolů též ochrana veřejného zájmu [3];

- **hospodaření podle vlastního rozpočtu** a vlastní majetek obce. Ekonomický základ samosprávy obcí je dán právem vlastnit majetek, právem hospodaření s tímto majetkem a právem získávat vlastní finanční prostředky s hospodařením podle rozpočtu [3].

3.2 Finanční analýza

Je celá řada způsobů, jak definovat pojem „finanční analýza“. Nejvýstižnější definicí je ta, která říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou zjištěna především z účetních výkazů. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek [4].

Hlavním důvodem finanční analýzy je připravit podklad pro kvalitní rozhodování o fungování obce. Je jasné, že existuje velice úzká spojitost mezi účetnictvím a rozhodováním o obci. Účetnictví vykazuje z pohledu finanční analýzy do určité míry přesné hodnoty peněžních toků, které se vztahují k určitému časovému okamžiku. Aby mohla být tato data využita pro hodnocení finančního zdraví, musí být podrobena finanční analýze [4].

3.2.1 Rozvaha

Rozvaha je účetním výkazem, který zaznamenává bilanční formu stavu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, tedy aktiva, a zdrojů jejich financování, tedy pasiva, a to vždy k určitému datu. Rozvaha se převážně sestavuje k poslednímu dni aktuálního roku. Jedná se o základní přehled majetku ve statistické podobě v čase účetní závěrky [4].

Rozvaha znázorňuje strukturu stran aktiv a pasiv. Aktiva se dělí na stálá, oběžná a ostatní aktiva. Pasiva se dělí na vlastní a cizí kapitál [4].

Co jsou aktiva a jejich členění:

- **stálá aktiva** dále dělíme na dlouhodobý nehmotný majetek (dále DNM) a dlouhodobý hmotný majetek (DHM) a v neposlední řadě dlouhodobý finanční majetek. Za dlouhodobý majetek je považován majetek, u něhož je doba přeměny na hotové prostředky delší než jeden rok a není spotřebován najednou, ale postupně. Dále se nejedná vždy o majetek, který má svou peněžitou hodnotu. V tomto případě se jedná o DNM, který nemá fyzickou podstatu. Jedná se o různá práva, která jsou s ním spojena. Zpravidla se jedná o patenty, licence, ochranné známky a aktuálně nejčastěji o software. Finanční investice jsou položky majetku dlouhodobé povahy,

kteře jsou pořizovány nikoliv pro hospodářskou činnost, ale pro získání výnosu vyplývajícího z růstu tržní hodnoty určitých komodit. Finanční investice se neodepisují [4];

- **oběžná aktiva** představují peněžní prostředky a věcné položky majetku (materiál, suroviny, nedokončená výroba, hotové výrobky a zboží) u nichž se předpokládá, že se do jednoho roku přemění na finanční prostředky. Struktura oběžných aktiv je obvykle tvořena zásobami, dlouhodobými a krátkodobými pohledávkami a finančním majetkem. Oběžná aktiva jsou součástí hodnocení likvidity firmy. Proto je nutné při analýze věnovat pozornost jednotlivým položkám s výjimkou zásob [4];
- **ostatní aktiva** zpravidla zachycují zůstatek účtu časového rozlišení nákladů příštích období (nájemné placené dopředu, příjmy příštích období – práce provedené, ale dosud nevyúčtované, aktivní kurzové rozdíly atd.) Těmto aktivům není věnována taková pozornost jako předchozím položkám. Pokud by jejich podíl rostl v rámci celkového majetku v čase, mohl by to být signál jak pro majetkovou, tak pro finanční strukturu, že část majetku je realizována na splátky pomocí leasingu [4].

Co jsou pasiva a jejich členění:

- **vlastní kapitál** – jedná se o položku obsahující základní kapitál, který představuje peněžní vyjádření souhrnu všech peněžních i nepeněžních vkladů společníků dané společnosti. V terminologii se velice často zaměňují pojmy „vlastní kapitál“ a „základní kapitál“. Vlastní kapitál je širším pojmem, jde o souhrn velkého množství položek. Základní kapitál je pouze jednou z položek vlastního kapitálu. Mezi další složku vlastního kapitálu patří kapitálové fondy, představují emisní ážio, což znamená rozdíl mezi tržní a nominální hodnotou akcií. Dále jsou zde zahrnuty dary, dotace, fondy ze zisku atd [4];
- **cizí kapitál** představuje dluh společnosti, který musí být uhrazen v dlouhém časovém horizontu. Vzhledem k tomu, že jsou tyto finance zapůjčeny, musí za ně získatel platit úroky a další výdaje spojené se získáním tohoto kapitálu. Cizí kapitál může být krátkodobý a dlouhodobý. Zpravidla bývá levnější kapitál krátkodobý než dlouhodobý [4];
- **časové rozlišení** – jedná se o výdaje a výnosy příštích období a také o dohadné účty [4].

Tabulka 1 Zjednodušená struktura rozvahy

Aktiva	Pasiva
<ul style="list-style-type: none"> • Stálá aktiva 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní kapitál
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dlouhodobý nehmotný majetek ➤ dlouhodobý hmotný majetek ➤ dlouhodobý finanční majetek ➤ dlouhodobý pohledávky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jmění účetní jednotky a upravující položky ➤ dotace na pořízení DM ➤ agregované příjmy a výdaje minulých let ➤ kurzové rozdíly ➤ oceňovací rozdíly ➤ opravy chyb minulých let
<ul style="list-style-type: none"> • Oběžná aktiva 	<ul style="list-style-type: none"> • Fondy ÚJ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ FKSP ➤ rezervní fond ➤ fond odměn ➤ fond reprodukce majetku
<ul style="list-style-type: none"> ➤ krátkodobé pohledávky ➤ přechodné účty aktiv 	<ul style="list-style-type: none"> výsledek hospodaření • Cizí zdroje
<ul style="list-style-type: none"> ➤ krátkodobé finanční majetek ➤ bankovní účty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dlouhodobé závazky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ cenné papíry ➤ ceniny ➤ pokladna 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ krátkodobé závazky ➤ přechodné účty pasiv

Zdroj: vlastní zpracování [4].

3.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty neboli výsledovka. Jedná se o výsledek hospodaření za určité období a výsledkem je zisk nebo ztráta. Jsou-li výnosy hospodaření vyšší, jedná se o zisk, v opačném případě se jedná o ztrátu. Výsledovka nám ukáže, jakého hospodářského výsledku bylo docíleno za sledované a minulé účetní období. Výkaz zisku a ztráty podle zákona o účetnictví je povinnou součástí účetní závěrky. Výsledovka je tvořena nákladovými a výnosovými účty. Na jedné straně výsledovky se objevují náklady provozní, finanční a mimořádné a na straně druhé provozní, finanční a mimořádné výnosy [5].

- Výnosy jsou peníze, které obec získala z veškerých činností za dané účetní období.

- Náklady představují peněžní částky, které obec v daném účetním období funkčně vynaložila na získání výnosů.

Tabulka 2 Výkaz zisku a ztráty

Náklady	Výnosy
I. Náklady z činnosti	I. Výnosy z činnosti
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spotřeba služeb a materiálu ➤ mzdové náklady ➤ daně ➤ manka a škody ➤ náklady na OP, R, Odpisy ➤ náklady na vyřízení majetku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výnosy z prodeje výrobků a služeb ➤ výnosy z poplatků ➤ aktivace majetku ➤ změna stavu ➤ výnosy z prodeje dlouhodobého majetku
II. Finanční náklady	II. Finanční výnosy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prodané cenné papíry ➤ úroky ➤ kurzové ztráty ➤ náklady na přecenění RH 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výnosy z prodeje cenných papírů ➤ úroky ➤ kurzové zisky ➤ výnosy z přecenění RH ➤ výnosy z daní a poplatků
III. Náklady na transfery	III. Výnosy z transferů
<ul style="list-style-type: none"> ➤ náklady ústředních rozpočtů na transfery ➤ náklady územních rozpočtů na transfery 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výnosy ústředních rozpočtů na transferů ➤ výnosy územních rozpočtů na transferů
IV. Náklady sdílených daní	IV. Výnosy se sdílených daní
	V. Výsledek hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování [5].

3.2.3 Rozpočet

Rozpočet a celý rozpočtový proces, který lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky. Jedná se o nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Lze říci, že rozpočet je hodnota a na příslušném výdajovém a příjmovém účtu nikdy není stav rozpočtových příjmů a výdajů, jelikož v rozpočtovém období se z došlých

příjmů plynule hradí výdaje. V rámci běžného rozpočtového období dochází k časovému posunu mezi vývojem výdajů a vývojem příjmů daného územního rozpočtu [6].

Struktura územního rozpočtu

Většina zemí rozpočet pro obce (kraje) sestavuje zpravidla ve dvojím průřezu, a to běžný a kapitálový rozpočet. Oddělení běžného hospodaření od hospodaření investičního (dlouhodobého) umožňuje analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy.

Daňové příjmy jsou nejpodstatnější složkou veřejných příjmů. Základní funkcí daní je zajištění financování veřejných výdajů, jedná se o fiskální funkce. Dalšími funkcemi státního rozpočtu jsou alokační, stabilizační a redistribuční. Daně klasifikujeme jako přímé (důchodové a majetkové) a nepřímé (univerzální jsou daně z přidané hodnoty a specifické jsou spotřební daně) [7].

Běžný neboli provozní rozpočet je sestaven z běžných příjmů a běžných výdajů, které se každoročně opakují, vztahují se k danému rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují neinvestiční (provozní) náklady. Běžný rozpočet může být sestaven jako vyrovnaný, tzn. příjmy jsou rovny výdajům nebo jako schodkový/deficitní, kdy jsou běžné příjmy nižší než běžné výdaje. Tyto vztahy ukazují na zhoršené hospodaření obce či kraje. Vyrovnaný rozpočet vyjadřuje fakt, že je územní samosprávný celek svými běžnými příjmy schopen pokrýt pouze běžné provozní výdaje, zatímco deficitní odráží skutečnost, že územní samosprávný celek není schopen pokrýt svými příjmy provozní výdaje. V obou případech už nedokáže financovat svou dluhovou službu (pokud existuje). Posledním typem rozpočtu je rozpočet přebytkový, který je opakem schodkového/deficitního rozpočtu. Příjmy jsou vyšší než výdaje [6].

Kapitálový rozpočet je součástí celkového rozpočtu, zaměřený na financování dlouhodobých investic a nákupů. Jedná se o výdaj, který by měl přinést užitek po delší dobu čili více než jedno rozpočtové období (rok) [6].

Tabulka 3 Schéma běžného rozpočtu

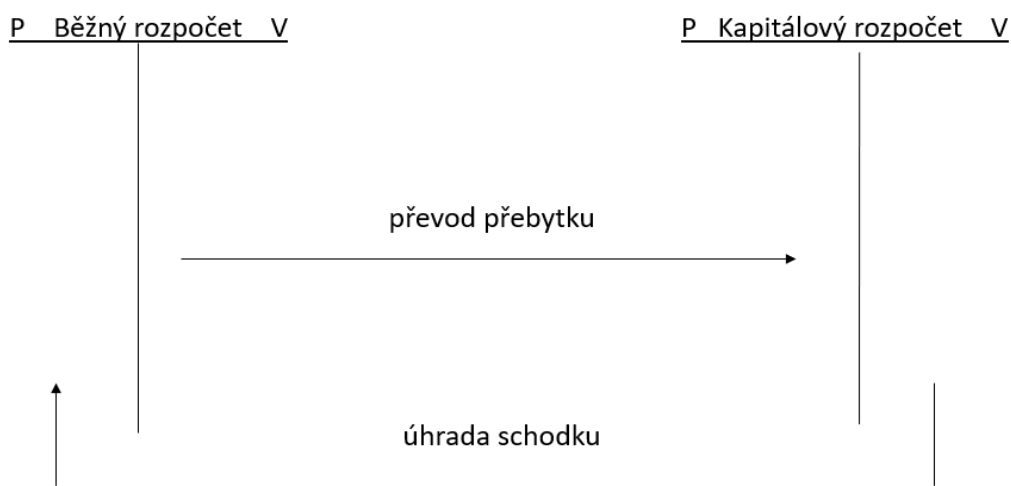
Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • Daňové: 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ svěřené daně ➤ sdílené daně ➤ místní (a regionální) daně ➤ správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) ➤ vzdělání ➤ péče o zdraví (veřejné zdravotnictví apod.) ➤ bydlení
<ul style="list-style-type: none"> • Nedaňové: 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uživatelské poplatky ze služby ➤ příjmy z pronájmu majetku ➤ příjmy od vlastních neziskových organizací ➤ zisk z podnikání ➤ ostatní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunální služby ➤ na podnikání ➤ ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) ➤ placené úroky ➤ běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> • Přijaté transfery: 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ běžné dotace ze státního rozpočtu ➤ běžné dotace ze státních fondů ➤ od územních rozpočtů ➤ ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce atd.) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: vlastní zpracování [6].

Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

V důsledku to znamená, že dluh je hrazen z kapitálového rozpočtu, tedy prodejem majetku, případně úvěrem či emisí komunálních obligací. Pokud by tento trend pokračoval i v následujících letech, vedlo by to k ohrožení hospodaření územního samosprávného celku. Pouze nerovnost, kdy běžné příjmy jsou vyšší než běžné výdaje, vede k dobrému hospodaření. Saldo (přebytek) lze použít na úhradu dluhu a může sloužit k částečnému pokrytí investičních potřeb. Tyto vztahy jsou zobrazeny v grafu 6 hospodaření obce Třebosice za období 2013–2022.

Obrázek 2 Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

Zdroj: vlastní zpracování [6].

4 Praktická část

V této části diplomové práce je analyzován vývoj hospodaření obce Třebosice za období posledních 10 let, konkrétně období od roku 2013 do roku 2022. V části 4.1 je více přiblížena sledovaná obec Třebosice z historického hlediska a občanské vybavenosti. V části 4.2 je popsána finanční analýza, zhodnocena rozvaha obce Třebosice, která je rozdělena na aktiva, a to na část stálých aktiv (vývoje dlouhodobého finančního, hmotného a nehmotného majetku) a oběžná aktiva (krátkodobý finanční majetek). Je zde dále zhodnocen vývoj výkazu zisku a ztráty. Další důležitou částí této práce je rozpočet obce (vývoj příjmů a výdajů). Je zde zanalyzováno, zda obec dostatečně využila či nevyužila možnost finančních dotací za období 10 let, následné zhodnocení případného dodržení programu rozvoje obce Třebosice, který si obec nechala vypracovat na období 2013–2020 a porovnání dodržení SWOT analýzy z roku 2012 s nově vytvořenou SWOT analýzou v roce 2022.

4.1 Popis obce Třebosice

Tato část diplomové práce je věnována přiblížení obce Třebosice její historie a občanská vybavenost.

4.1.1 Historie obce

Obec Třebosice je součástí Pardubického kraje, nachází se zhruba 6 km jižně od krajského města Pardubice, o čemž svědčí i její zařazení do rozvojové osy republikové úrovně stanovené v rámci aktuální verze Politiky územního rozvoje ČR i Zásad územního rozvoje Pardubického kraje. Tato skutečnost je jedním ze základních faktorů ovlivňující rozvoj celé obce [8].

Z historického hlediska je první zmínka o Třebosicích z roku 1316. První známý majitel byl p. Man z Třebosic. Dle konfirmačních knih byl v Třebosicích v roce 1375 vystaven kostel a zřízen hřbitov. Dále byla v obci roku 1664 zřízena škola, kdy se jednalo o jednu z prvních škol na Pardubicku [9].

4.1.2 Občanská vybavenost

Obec vlastní několik nemovitostí ve svém katastrálním území. Jednou z nejdůležitějších budov obce je nemovitost, která plní více funkcí: nachází se zde obecní úřad, místní Hospoda u Kozlíka, dále je zde malý obchod, který je otevřen dle potřeb místních obyvatel od pondělí do soboty (každý pracovní den 4 hodiny dopoledne, 2x týdně

na cca 2 hodiny odpoledne a současně každou sobotu na 4 hodiny dopoledne). Vzhledem k tomu, že provoz obchodu je pro nájemce ztrátový, obec provoz této služby částečně dotuje – hradí veškeré energie (elektřina, plyn, vodné a stočné). Důvodem této provozní investice je, aby tyto služby byly co nejbližší, a to hlavně starším občanům (možnost nákupu základních potravin a drogistického zboží). Nájemné v rámci tohoto prostoru je symbolické, a to 2 000 Kč ročně. Hospoda u Kozlíka tvoří nedílnou součást kulturního a společenského života v obci. I v tomto případě obec nájemci hospody u Kozlíka dotuje provozní náklady. Nájemné je v tomto případě 14 400 Kč ročně. Pronájem zahrnuje ještě menší víceúčelový sál pro cca 150 obyvatel, který vznikl svépomocí místních obyvatel. V obci se také nachází mateřská a základní škola Srdcovka inspirovaná Montessori pedagogikou. Příjem z pronájmu školky a školy je 35 000 Kč ročně. Školka a škola sídlí v bývalé budově školy, která byla vybudována již v roce 1897 a na konci 90. let 20. stol. díky velkému odlivu školáků do pardubických škol byla po nějaký čas budova školy uzavřena. Obec se několik let snažila oživit i tuto aktivitu v obci a v roce 2000 byla škola opět obnovena. Školka zde dříve žádnou historii neměla, ale na základě stále se zvyšujícího počtu místních dětí, které neměly spádovou školku, se nakonec provozovatel školy rozhodl využít další nevyužité prostory a školku zde zřídit. Školka i škola je využívána nejen místními, ale i obyvateli z okolních vesnic. I prostory školky a školy jsou v rámci běžných oprav podporovány obcí. Objekt školy a školky zatěžuje obecní rozpočet nemalými finančními prostředky (náklady na rekonstrukci, opravy a provoz) [9].

Obec Třebosice nevlastní žádné sociální zařízení, ale v obci sociální služby provozuje oblastní charita Pardubice. Jedná se o denní stacionář – zařízení odlehčovacích služeb Červánky, které charita provozuje v části budovy školy a místní fary [9].

Obec pořádá sportovní a společenské akce, které jsou oblíbené i u obyvatel z okolních obcí. Mezi tyto akce patří masopustní průvod, posvícenský nohejbalový turnaj, volejbalový turnaj, hasičské závody, otvírání a zavírání studánek, dětský den, Halloweenský průvod obcí, Mikulášská besídka, rozsvěcení vánočního stromu či vánoční koncert v Kosteletě Povýšení svatého Kříže.

V obci je zřízen vodovod, centrální kanalizace a v roce 1997 proběhla celková plynofikace obce. Dopravní obslužnost je zajištěna větším množstvím autobusových spojů směrem do Pardubic, kterých je celkem 17 a z Pardubic jich je dokonce 20 každý den. O víkendech a svátcích je tento počet spojů snížen na 4 do Pardubic a 4 z Pardubic. Spoje

jsou převážně v ranních a dopoledních hodinách z důvodu dopravy školáků a pracujících do okolních měst a obcí [9].

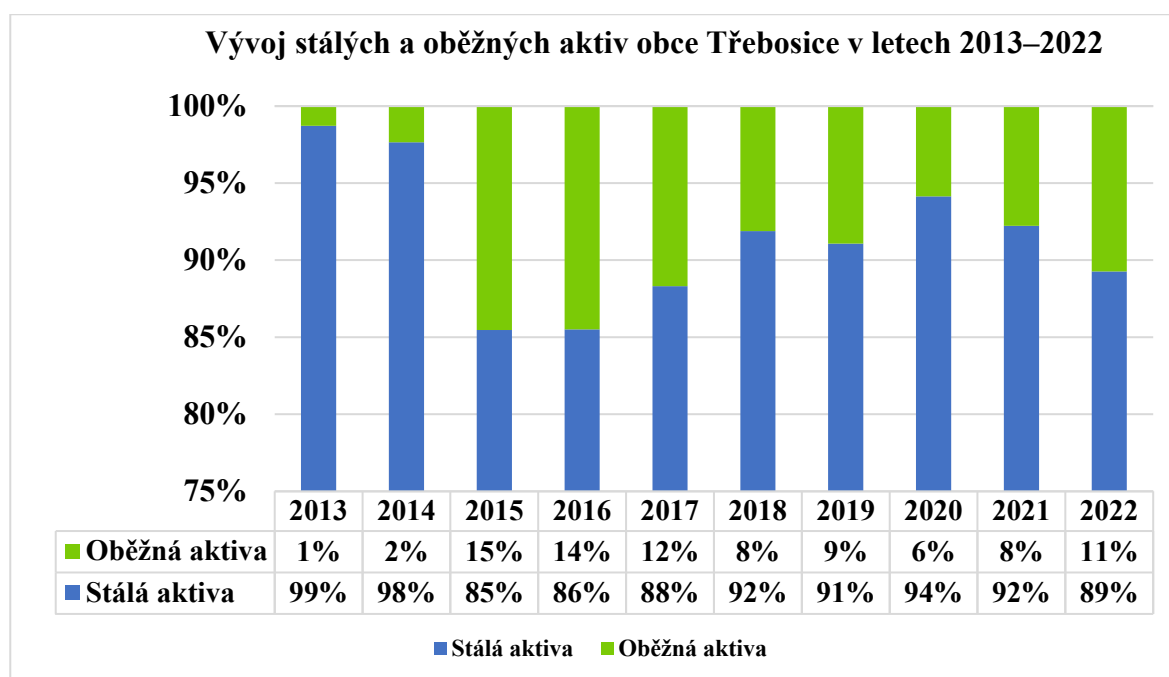
4.2 Finančních analýzy

V této části diplomové práce je popsán vývoj hodnoty majetku (aktiva a pasiva), zda obec vykazuje zisk nebo ztrátu v rámci hospodaření obce a jakým způsobem je sestaven obecní rozpočet v rámci sledovaného období.

4.2.1 Rozvaha obce Třebosice za období 10 let

Tato část diplomové práce je věnována rozvaze. Zde je popsán vývoj stálých a oběžných aktiv a dále vývoj vlastních a cizích zdrojů.

Graf 1 Vývoj stálých a oběžných aktiv

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 1 znázorňuje vývoj stálých a oběžných aktiv obce Třebosice za posledních 10 let. V grafu je zobrazeno, že obec Třebosice od roku 2013–2022 má v rámci stálých aktiv majetek (DHM, DNM a dlouhodobí finanční majetek) v procentní výši 89–99 % celkových aktiv. Procentní změna je způsobena prodejem 8 stavebních parcel: v roce 2013 jedna stavební parcela v hodnotě 1 200 tis. Kč, v roce 2014 nebyla prodána žádná parcela, v roce 2015 šest stavebních parcel v hodnotě 6 767 tis. Kč a poslední parcela byla prodána v roce

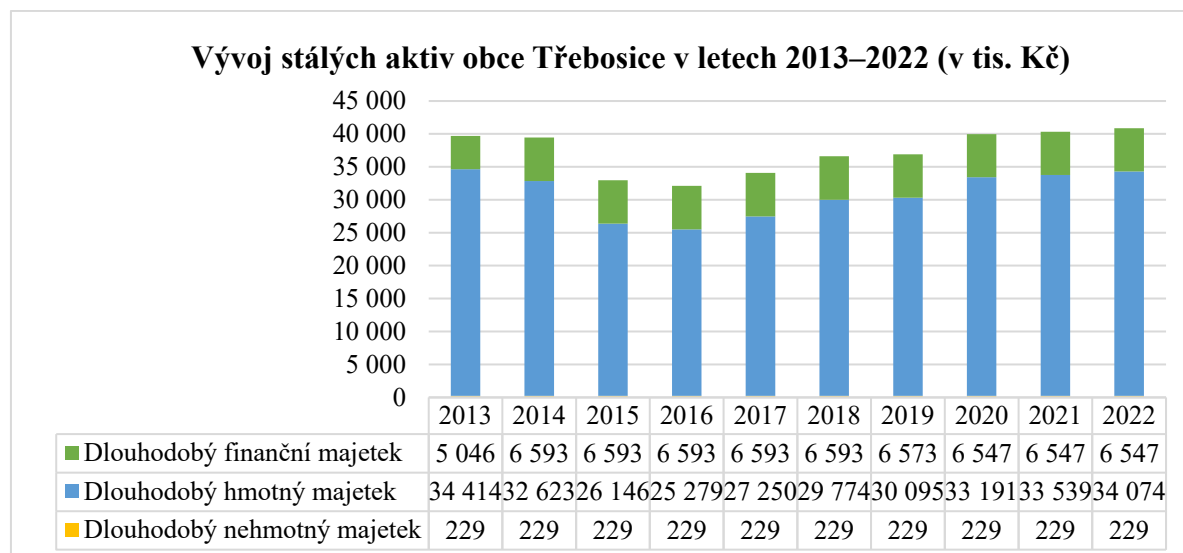
2016 v hodnotě 1 269 tis. Kč. Tyto parcely jsou směrem k obci Dřenice. Změna je způsobena dále nákupem jedné stavební parcely v katastru obce Staré Jesenčany v roce 2020 v hodnotě 2 350 tis. Kč. Nákupem stavební parcely může obec uskutečnit svůj dlouholetý záměr výstavby cyklostezky Třebosice – Staré Jesenčany. Část zakoupeného pozemku obec následně vyměnila s majiteli pozemků, kterých se cyklostezka dotýká. Bez výměny pozemků by se plán cyklostezky nemohl uskutečnit. Další část stálých aktiv obce Třebosice tvoří pozemky, budovy, silnice, kanalizace, vodovod, rozhlas, hřbitov, akcie společnosti Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s. (dále VAK, a.s.), a zvonice u Kostela Povýšení sv. Kříže. Jedná se o dřevěnou osmibokou zvonici z 18. století. Ve zvonici jsou zavěšeny dva historické zvony, jeden z roku 1464 a druhý z roku 1611. Stálá aktiva jsou blíže popsána v grafu 2.

Oběžná aktiva obce Třebosice jsou tvořena finanční hotovostí v pokladně a na běžných účtech, které jsou u Komerční banky, a.s. Pardubice a u České národní banky. Vývoj krátkodobého finančního majetku je dále zobrazeno v grafu 5.

A. Vývoj stálých aktiv obce Třebosice v období 2013–2022

Stálá aktiva zahrnují majetek obce Třebosice v období 2013–2022 viz graf 2.

Graf 2 Vývoj stálých aktiv

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

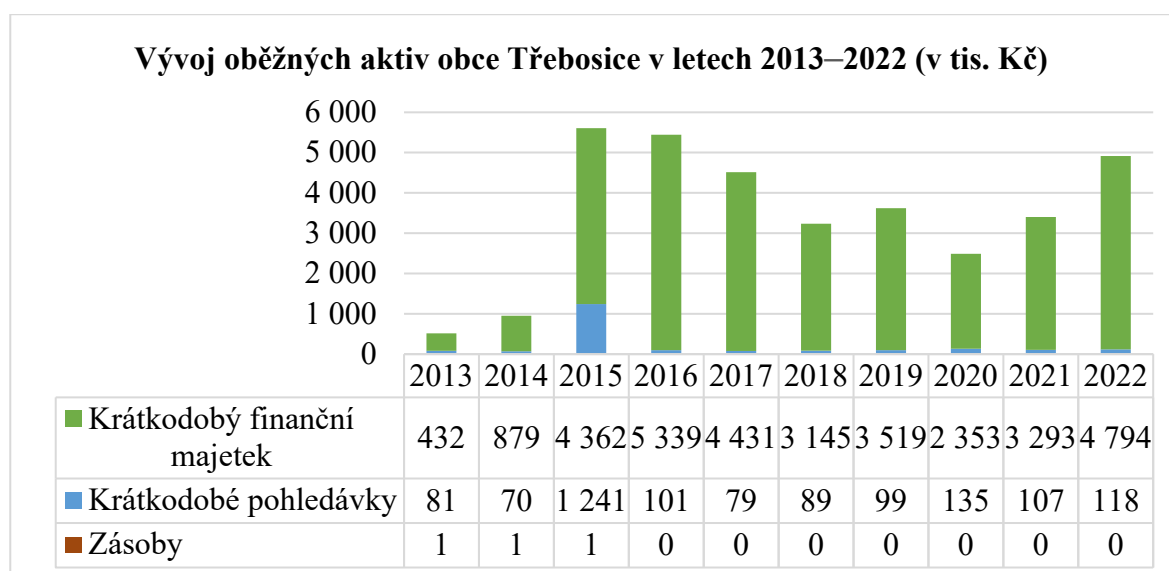
Graf 2 zobrazuje vývoj stálých aktiv dlouhodobého majetku obce Třebosice za posledních 10 let. Hodnota finančního majetku se zvýšila od roku 2013 z 5 046 tis. Kč do roku 2022 na 6 547 tis. Kč, což je nárůst o 30 % za 10 let. Jedná se o akcie společnosti VAK, a.s., které obec získala díky nemalé finanční investici do další části obecní kanalizace.

Kanalizaci následně převedla do majetku společnosti VAK, a.s. a tím byly získány další akcie této společnosti. Zde je vidět, že dlouhodobý finanční majetek obce roste lineárně. Dále je vidět vývoj DHM, který naopak za období čtyř let od roku 2012 (34 414 tis. Kč) do roku 2016 (25 279 tis. Kč) klesl o 27 %. Pokles je způsoben již zmíněným prodejem 8 stavebních parcel, kdy se snížila hodnota tohoto DHM. Prodejem těchto stavebních parcel obec získala finanční prostředky na splacení úvěru, který si obec vzala v rámci zasíťování tohoto majetku. Zbylou část finančních prostředků obec uložila na běžný účet u finančních institucí. Od roku 2016 DHM rostl a v roce 2022 dosáhl hodnoty 34 074 tis. Kč, což se přiblížilo hodnotě majetku před prodejem stavebních parcel. Celkový pokles od roku 2013 do roku 2022 činí 1 %. Posledním ukazatelem stálých aktiv je DNM, který je po celou dobu 10 let stejný. Jeho hodnota je 229 tis. Kč a jednalo se o platbu za vypracování územního plánu obce Třebosice. Tento územní plán byl vyřazen z evidence majetku k 31.12.2022.

B. Vývoj oběžných aktiv obce Třebosice v období 2013–2022

Oběžná aktiva představují peněžní prostředky a věcné položky majetku (materiál, suroviny, nedokončená výroba, hotové výrobky a zboží) u nichž je předpoklad, že se do jednoho roku přemění ve finanční majetek.

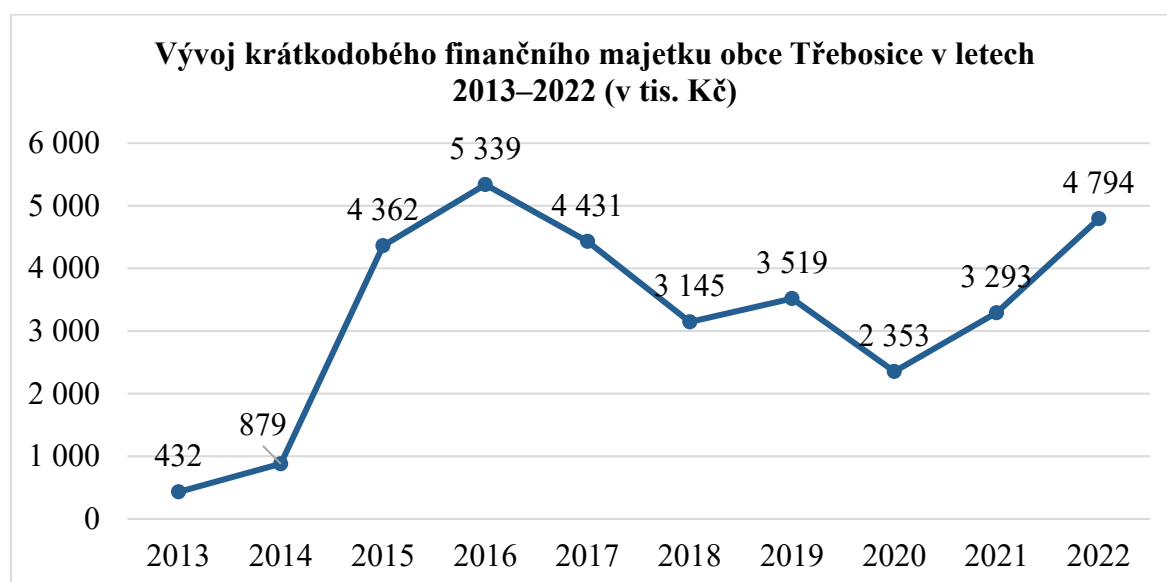
Graf 3 Vývoj oběžných aktiv

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 3 znázorňuje vývoj oběžných aktiv obce Třebosice za posledních 10 let. Hodnota oběžných aktiv je tvořena krátkodobým finančním majetkem. Jedná se o majetek na běžných účtech. Vývoj krátkodobého finančního majetku je popsán u grafu 2 a 4. Další složkou oběžných aktiv jsou krátkodobé pohledávky. Nejvyšší hodnota krátkodobých pohledávek byla v posledních 10 let v roce 2015, kdy hodnota dosáhla 1 241 tis. Kč, což je nárůst oproti roku 2013 z 81 tis. Kč, tedy o 1 532 %. Jedná se o část kupní ceny prodané stavební parcely, která byla uhrazena a doplacena v roce 2016. Porovnání krátkodobých pohledávek za rok 2013 a 2022 činí nárůst o 46 %. Zásoby čili materiál na skladě, klesl od roku 2013 z 1 000 Kč na 0 Kč. Obec Třebosice od roku 2016 netvoří žádné zásoby.

Graf 4 Vývoj krátkodobého finančního majetku

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 4 znázorňuje vývoj krátkodobého finančního majetku obce Třebosice v letech 2013–2022. Krátkodobý finanční majetek tvoří důležitou součást oběžných aktiv. Finanční majetek je obcemi využíván pro zabezpečení běžné činnosti obce. Nejtypičtějším představitelem krátkodobého finančního majetku jsou peněžní prostředky v hotovosti, na bankovních účtech a ceniny [10].

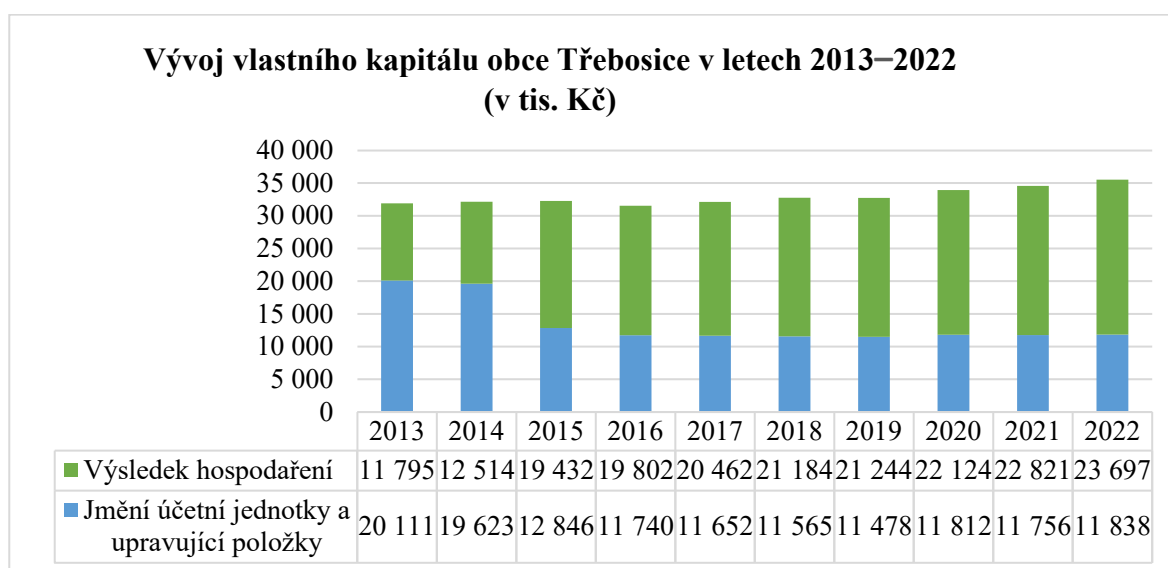
Hodnota krátkodobého finančního majetku od roku 2013 (432 tis. Kč) do roku 2022 (4 794 tis. Kč) vzrostla o 1 110 %, což je enormní nárůst finančního majetku, který je způsoben průběžným prodejem 8 stavebních parcel. Na základě těchto ukazatelů by bylo

vhodné tento krátkodobý finanční majetek dále zhodnotit/investovat. Toto téma bude dále rozvedeno v kapitole 4.2.4.

C. Vývoj vlastního kapitálu obce Třebosice v období 2013–2022

Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, který představuje peněžní vyjádření. Souhrn peněžních a nepeněžních vkladů uvedených v základní listině obce. Celková výše vlastního kapitálu udává, jak je obec finančně stabilní.

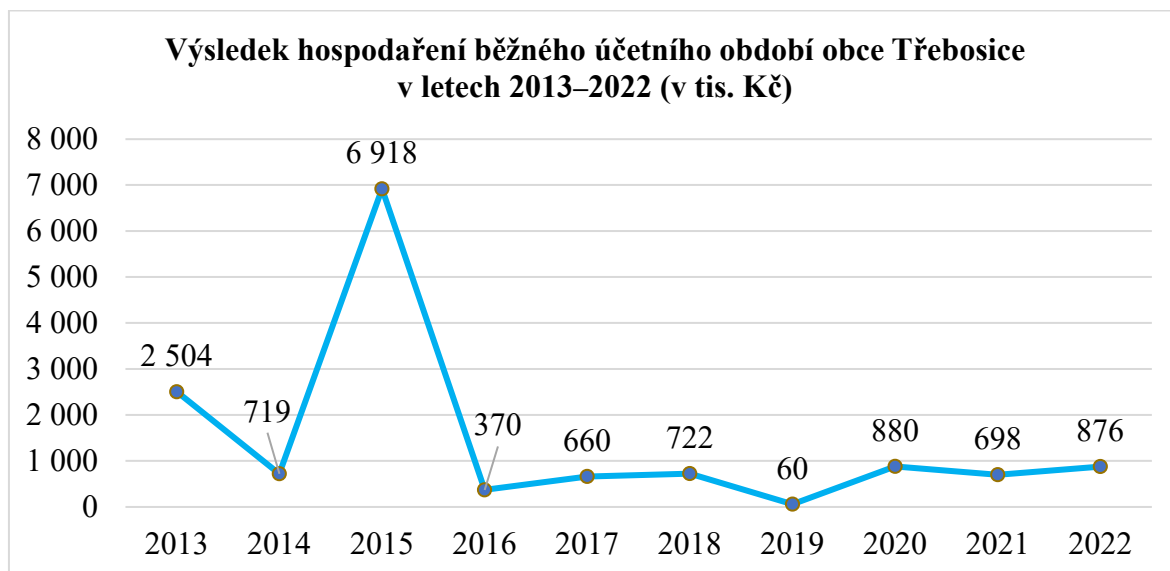
Graf 5 Vývoj vlastního kapitálu

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 5 ukazuje vývoj vlastního kapitálu obce Třebosice za posledních 10 let. Jmění účetní jednotky má dlouhodobě klesající tendenci. V porovnání se hodnota jmění od roku 2013 z 20 111 tis. Kč do roku 2022 snížila na 11 838 tis. Kč, což je pokles o 41 %. Pokles majetku obce byl způsobem transformací zemědělské půdy na 8 stavebních parcel s následným prodejem pro bytovou výstavbu do soukromého vlastnictví, blíže popsáno u grafu 1.

Graf 6 Výsledek hospodaření běžného účetního období

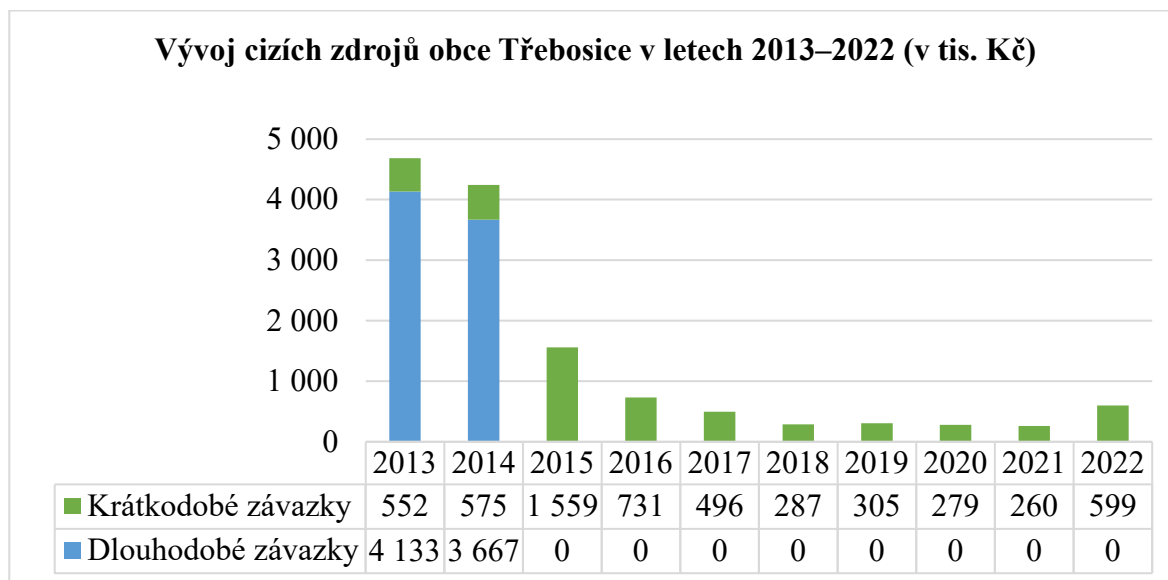
Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů (rozvaha obce)

Graf 6 znázorňuje výsledek hospodaření běžného účetního období za posledních 10 let obce Třebosice. Zde je zřejmé, že obec má každý rok kladný hospodářský výsledek hospodaření čili zisk. Největší zisk obec vykazovala v roce 2015, a to 6 918 tis. Kč. Zisk byl způsoben prodejem stavebních parcel viz graf 1. Druhý nejvyšší zisk obec vykazovala v roce 2013, což bylo opět způsobeno prodejem části stavebních parcel. Etapa prodeje 14 stavebních parcel byla uskutečněna od roku 2012 do roku 2016. Celkový příjem obce za prodej 8 stavebních parcel v období 2013–2016 činil 9 236 tis. Kč.

D. Vývoj cizích zdrojů obce Třebosice v období 2013–2022

Cizí zdroje představují dluh obce nebo společnosti. Jedná se o krátkodobý nebo dlouhodobý cizí kapitál, z kterého musí obec platit úroky a další výdaje spojené s jeho pořízením. Z ekonomického hlediska je výhodnější krátkodobý kapitál než dlouhodobý finanční kapitál, a to z důvodu celkové nižší hodnoty úroků.

Graf 7 Vývoj cizích zdrojů

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 7 znázorňuje vývoj cizích zdrojů obce Třebosice v letech 2013 až 2022. Obec Třebosice měla vyšší podíl cizích zdrojů do roku 2014, což bylo způsobeno úvěrem na infrastrukturu 14 stavebních parcel. Dále je zde vidět, že obec doplatila úvěr za zasíťování těchto stavebních parcel v roce 2014. Od roku 2015 si obec nepůjčila žádné cizí finanční prostředky.

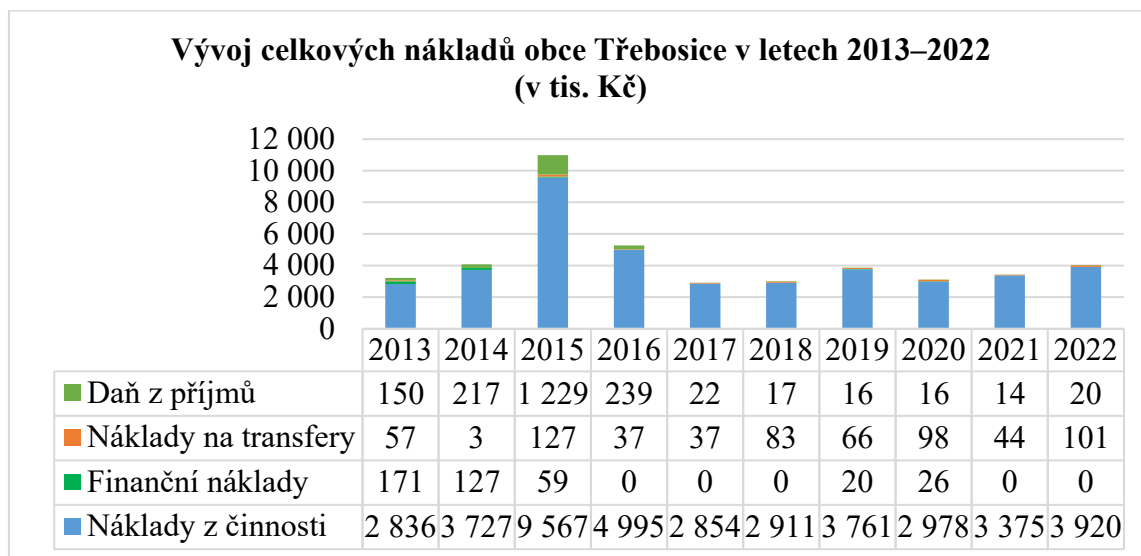
4.2.2 Výkaz zisku a ztráty obce Třebosice v období 2013–2022

Tato část diplomové práce je věnována výkazu zisku a ztráty neboli výsledovce. Zde je popsán vývoj nákladů na činnosti, finanční náklady, náklady na transfery, daň z příjmu a výnosů na činnosti, finanční výnosy, výnosy z transferů, výnosy ze sdílených daní a poplatků a v neposlední řadě výsledek hospodaření.

A. Vývoj nákladů obce Třebosice v období 2013–2022

V této části práce je popsán vývoj celkových a jednotlivých nákladů obce.

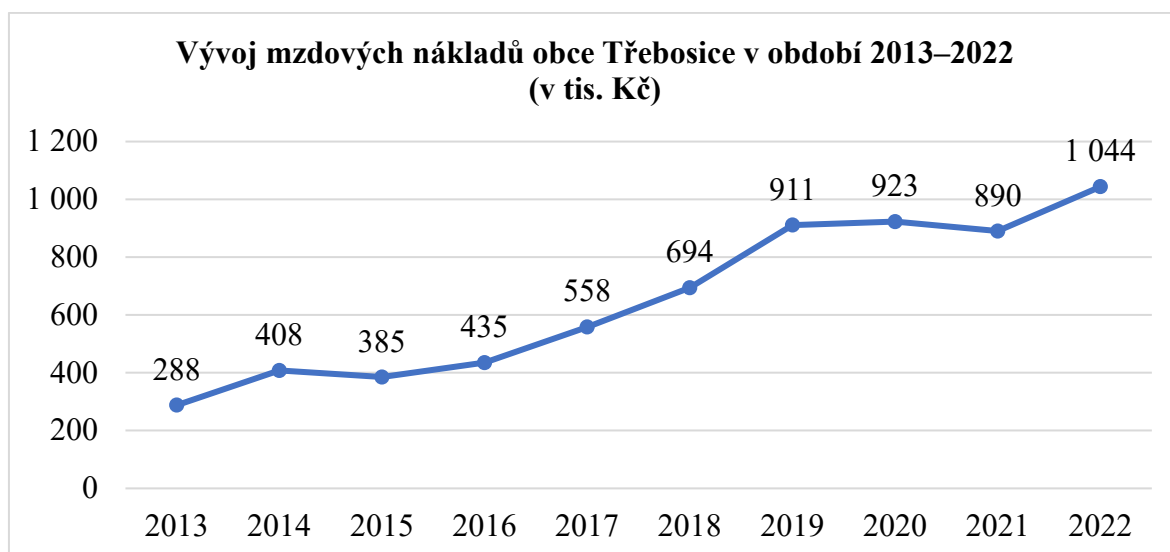
Graf 8 Vývoj celkových nákladů

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 8 znázorňuje vývoj jednotlivých nákladů obce Třebosice za období 10 let. Nevyšší celkové náklady obec Třebosice vykazuje v roce 2015 (10 982 tis. Kč) z toho jsou náklady na činnost obce 9 567 tis. Kč. V tomto roce se do nákladů započítávají náklady spojené se transformací obecních pozemků na stavební parcely dle schváleného územního plánu. Díky tomuto prodeji obec v daném roce odvádí nejvyšší daň z příjmu právnických osob, a to 1 229 tis. Kč. Prodej stavebních parcel se propisuje ještě do roku 2016.

Graf 9 Vývoj mzdových nákladů

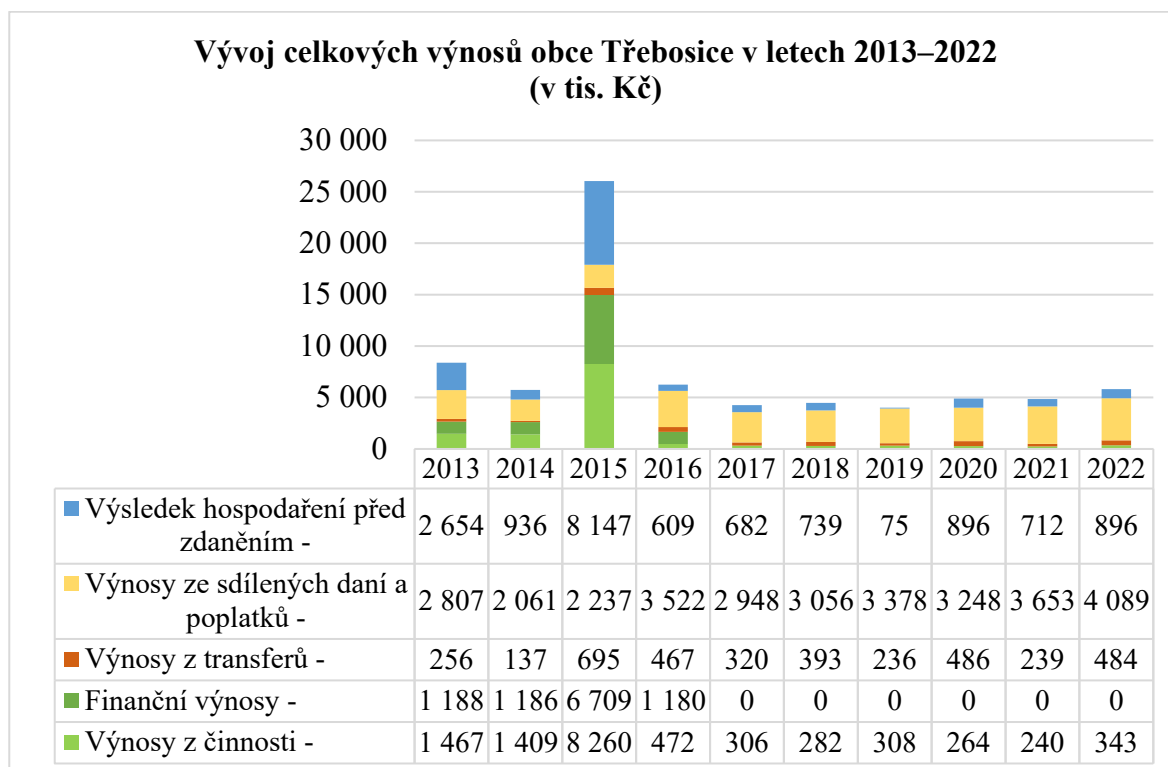
Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 9 znázorňuje vývoj mzdových nákladů obce Třebosice v období 2013 až 2022. Pokud porovnáme jednotlivé roky, nejnižší mzdové prostředky jsou v roce 2013 (288 tis. Kč). V následujícím roce jsou mzdové prostředky navýšeny o vyplacení odstupného za dlouholetou práci bývalému starostovi, panu Ladislavu Skřekovi. Od roku 2017 mzdové prostředky výrazně vzrostly. Je to způsobeno zaměstnáním 2–3 místních občanů na DPP v rámci veřejných prací v obci, jako je úklid veřejného prostranství, sekání trávy, drobné opravy na majetku obce atd. Celkově lze konstatovat, že mzdové náklady od roku 2013 (288 tis. Kč) do roku 2022 (1044 tis. Kč) vzrostly o 353 %.

B. Vývoj výnosů obce Třebosice v období 2013–2022

Celkové výnosy obce Třebosice se skládají z výnosů ze sdílených daní a poplatků, výnosů z transferů, finančních výnosů a výnosů z činnosti.

Graf 10 Vývoj celkových výnosů

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

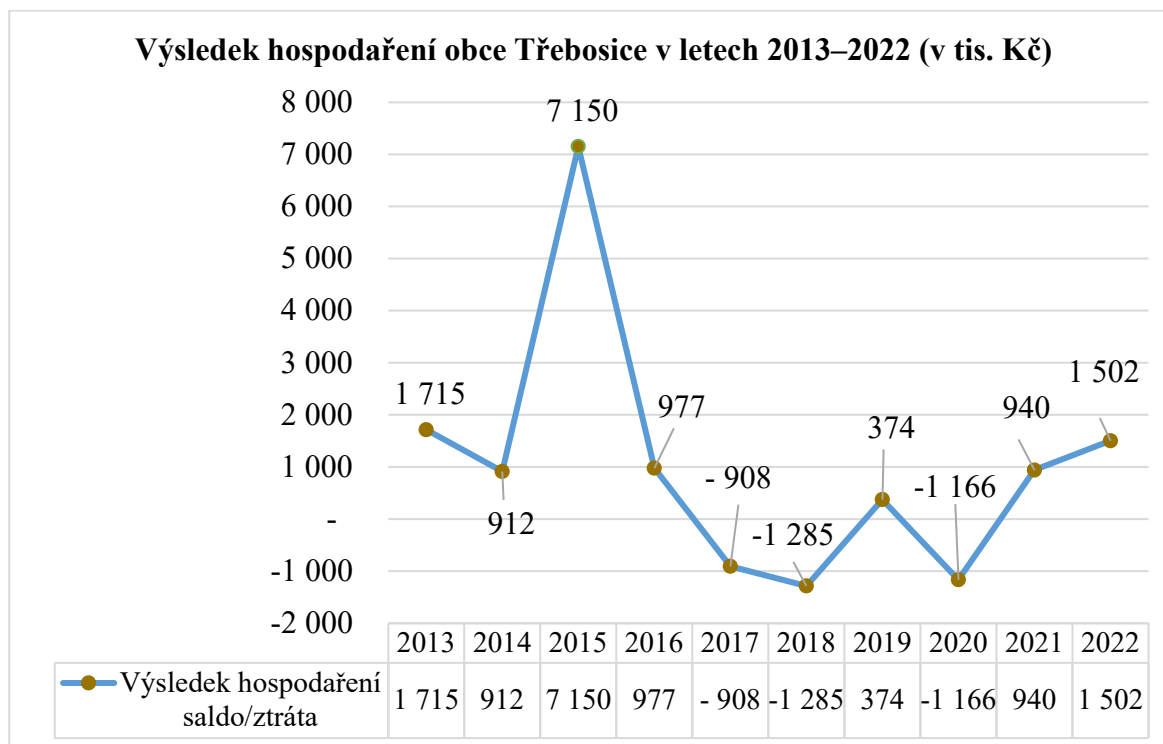
Graf 10 znázorňuje vývoj celkových výnosů v letech 2013 až 2022 v obci Třebosice. Ve sledovaném období se obci Třebosice od roku 2013 (2 807 tis. Kč) do roku 2022 (4 089 tis. Kč) zvýšil výnos ze sdílených daní a poplatků o 46 %. Oproti tomu se výsledek

hospodaření před zdaněním od roku 2013 (2 654 tis. Kč) do roku 2023 (896 tis. Kč) snížil o 76 %. Z toho je patrné, že finanční výnosy od roku 2017 stagnují a vykazují 0 Kč. Vývoj výnosu z činnosti od roku 2013 (1 467 tis. Kč) do roku 2022 (343 tis. Kč), klesl o 77 %. Všechny zmíněné druhy výnosů kromě výnosů z transferů jsou ovlivněny postupným prodejem části obecního majetku (prodej stavebních parcel).

V rámci výnosů z transferů obec získala tyto dotace:

- v roce 2014–2015 dotace poskytnuta na protipovodňové zábrany od Krajského úřadu Pardubice ve výši 811 tis. Kč;
- v roce 2015 – dotace poskytnuta na opravu chodníků ve výši 100 tis. Kč, dále dotace na opravu střechy místní školy ve výši 450 tis. Kč. Obě dotace byly z Ministerstva pro místní rozvoj (MMR);
- v roce 2016 – dotace poskytnuta na úpravu veřejného prostranství, výsadba stromů ve výši 310 tis. Kč od MMR;
- v roce 2018 – dotace poskytnuta na modernizaci veřejného osvětlení ve výši 170 tis. Kč od MMR;
- v roce 2020 – dotace poskytnuta na ochranné pomůcky v rámci ochrany zdraví pro občany v boji s onemocněním Covid-19 ve výši 313 tis. Kč od MMR, dále dotace na zřízení dětského hřiště v obci ve výši 390 tis. Kč. částka poskytnuta od Krajského úřadu Pardubice.

Graf 11 Výsledek hospodaření

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 11 znázorňuje vývoj hospodářského výsledku obce Třebosice v období 2013–2022. Zde je vidět, že obec vykazuje převážně kladný hospodářský výsledek s výjimkou roků 2017, 2018 a 2020. Pro tyto roky je hospodářský výsledek ztrátový z důvodu mimořádných investičních výdajů. V roce 2017 se jednalo o výdaje na infrastrukturu chodníku směr Dřenice (1 680 tis. Kč) a nákup měřiče rychlosti (122 tis. Kč), v roce 2018 na infrastrukturu chodníku směr letiště v rámci nové bytové zástavby (2 101 tis. Kč) a studny na návsi (80 tis. Kč) a v roce 2020 na koupi již zmíněného pozemku směr Staré Jesenčany s následnou budoucí záměnou pro plán výstavby cyklostezky popsáno u grafu 1.

4.2.3 Rozpočet obce Třebosice v období 2013–2022

Rozpočet je základní finanční plán, který obsahuje seznam plánovaných příjmů a výdajů. Příjmem se rozumí jakákoliv přijatá peněžní částka, tzn. přijatá platba. Výdaj je naopak jakákoliv vydaná peněžní částka, tzn. odchozí platba. Když porovnáme příjmy a výdaje, dostaneme rozpočet vyrovnaný/schodkový/přebytkový. Cílem obce by mělo být plánovat a následně realizovat takové příjmy a výdaje, aby bylo dosaženo minimálně

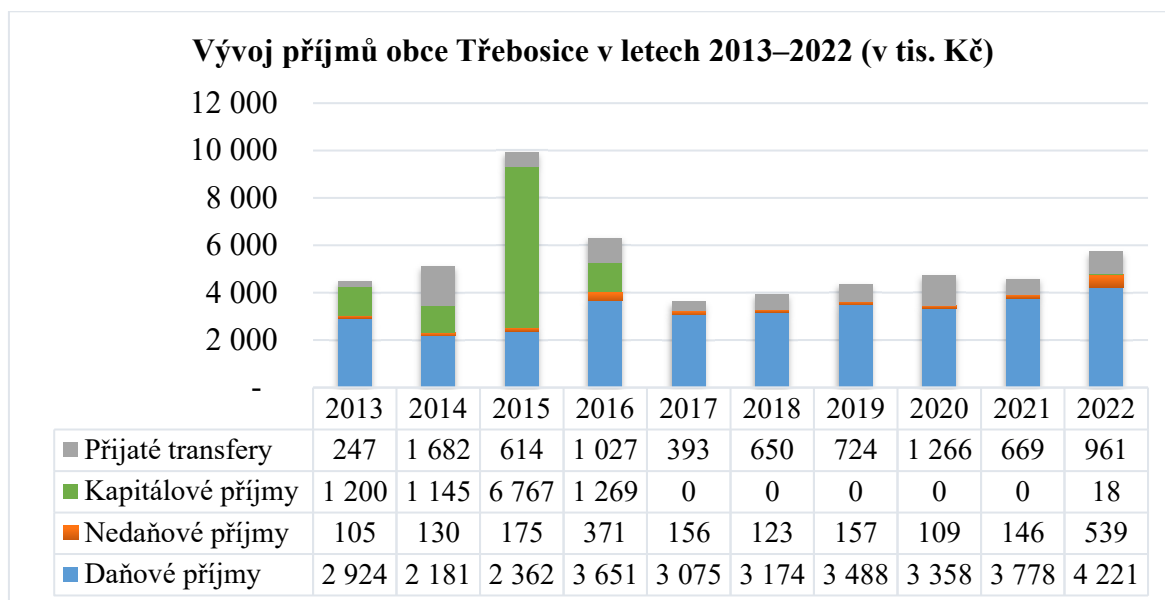
vyrovnanosti rozpočtu, ještě lépe přebytku, aby obec mohla tvořit rezervy ze zisku pro budoucí období [11].

Obecně můžeme říct, že rozpočet je odhad nákladů (výdajů) na určitou dobu. Rozpočet státu, krajů a obcí představuje souhrn příjmů a výdajů na jeden rok [12].

A. Vývoj příjmů obce Třebosice v období 2013–2022

Příjmy obecního rozpočtu jsou rozděleny do následujících kategorií: daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Tyto příjmy jsou dále rozepsány v následující části práce a podrobnější schéma rozpočtového určení daní je znázorněno v příloze 5.

Graf 12 Vývoj příjmů

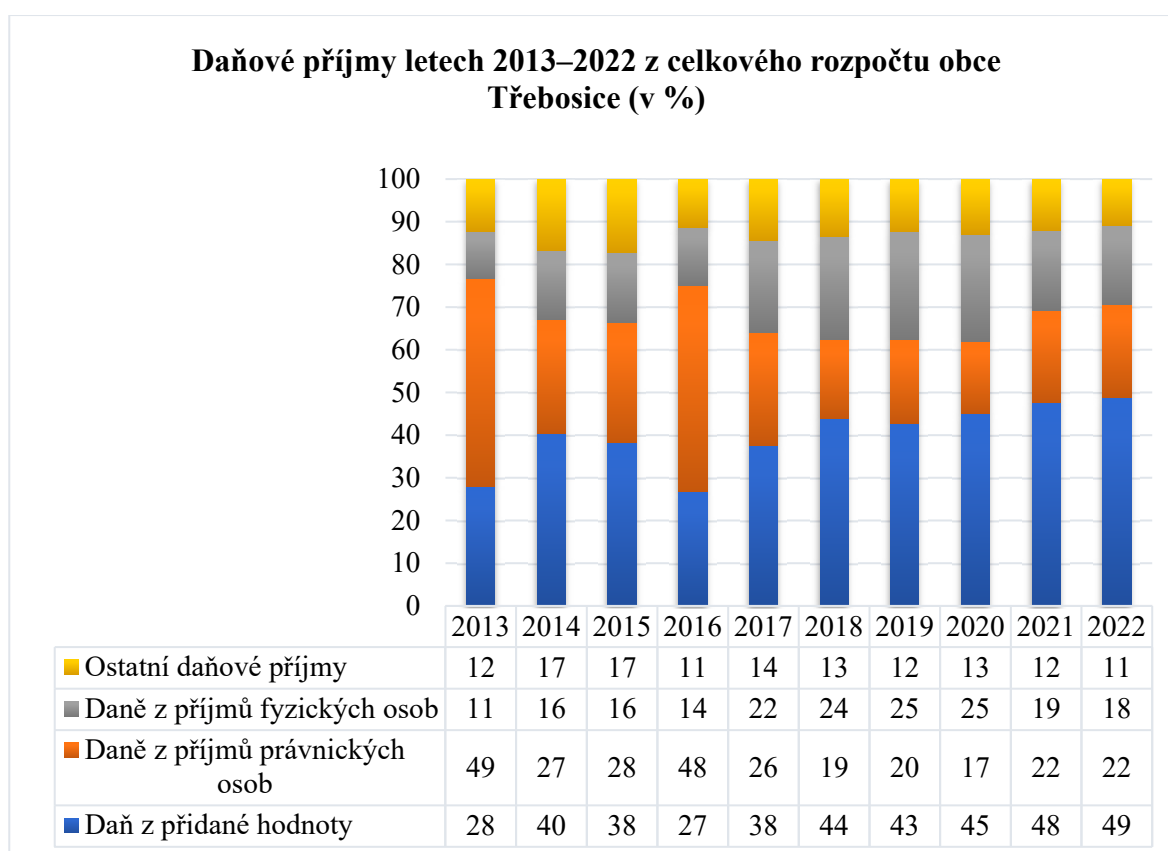

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 12 znázorňuje celkové příjmy obce Třebosice za posledních 10 let. Největší položku obecního rozpočtu tvoří daňové příjmy. Dle podrobnější finanční analýzy tvoří daňové příjmy procentní podíl v rozmezí od 24 % do 85 % z celkových příjmů za sledované období 10 let. Do daňových příjmů obce a krajů patří: DPH, DPPO, DPFO a v neposlední řadě ostatní daně. Bližší popis těchto daňových příjmů je dále zobrazen v grafu 13 a popsán u tabulky 4. Druhou důležitou složkou rozpočtu obce jsou přijaté transfery neboli dotace, které mohou být účelové (finance poskytnuté na konkrétní věci) a neúčelové (dotace poskytnuté bez konkrétního účelu). Dále sem patří nedaňové příjmy. Jedná se o relativně stabilní prvek rozpočtu. Jejich výše se odvíjí od velikosti majetku (pronájem) a rozsahu

vlastní činnosti obce, např. příjmy z prodeje zboží případného poskytování služeb atd. Poslední složkou těchto příjmů jsou kapitálové příjmy. V rámci sledovaného období obec Třebosice získala velké finanční prostředky v rámci kapitálových příjmů v letech 2013–2016 z prodeje obecních pozemků, jak bylo popsáno u grafu 1 a následně u tabulky 9. Díky tomuto kroku se v obci zvýšil počet obyvatel a zároveň i počet rodinných domů. Z toho vyplývá, že obec získá v budoucnu vyšší finanční prostředky v rámci celkových příjmů (dotace na obyvatele, daň z nemovitosti atd.).

Graf 13 Vývoj daňových příjmů

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 4 Vývoj daňových příjmů

Vývoj daňových příjmů obce Třebosice v období 2013–2022 (vyjádřeno v tis. Kč a %)									
Období	Celkové daňové příjmy	Daň z přidané hodnoty (DPH)		Daně z příjmů právnických osob (DPPO)		Daně z příjmů fyzických osob (DPFO)		Ostatní daňové příjmy	
2012	1 560	537	34 %	308	20 %	339	22 %	376	24 %
2013	2 924	818	28 %	1 423	49 %	323	11 %	360	12 %
2014	2 181	879	40 %	582	27 %	355	16 %	364	17 %
2015	2 362	902	38 %	669	28 %	384	16 %	406	17 %
2016	3 651	976	27 %	1 766	48 %	498	14 %	411	11 %
2017	3 075	1 159	38 %	812	26 %	664	22 %	440	14 %
2018	3 174	1 394	44 %	588	19 %	764	24 %	428	13 %
2019	3 488	1 494	43 %	681	20 %	883	25 %	430	12 %
2020	3 358	1 514	45 %	569	17 %	843	25 %	433	13 %
2021	3 778	1 798	48 %	821	22 %	703	19 %	457	12 %
2022	4 221	2 061	49 %	921	22 %	776	18 %	464	11 %

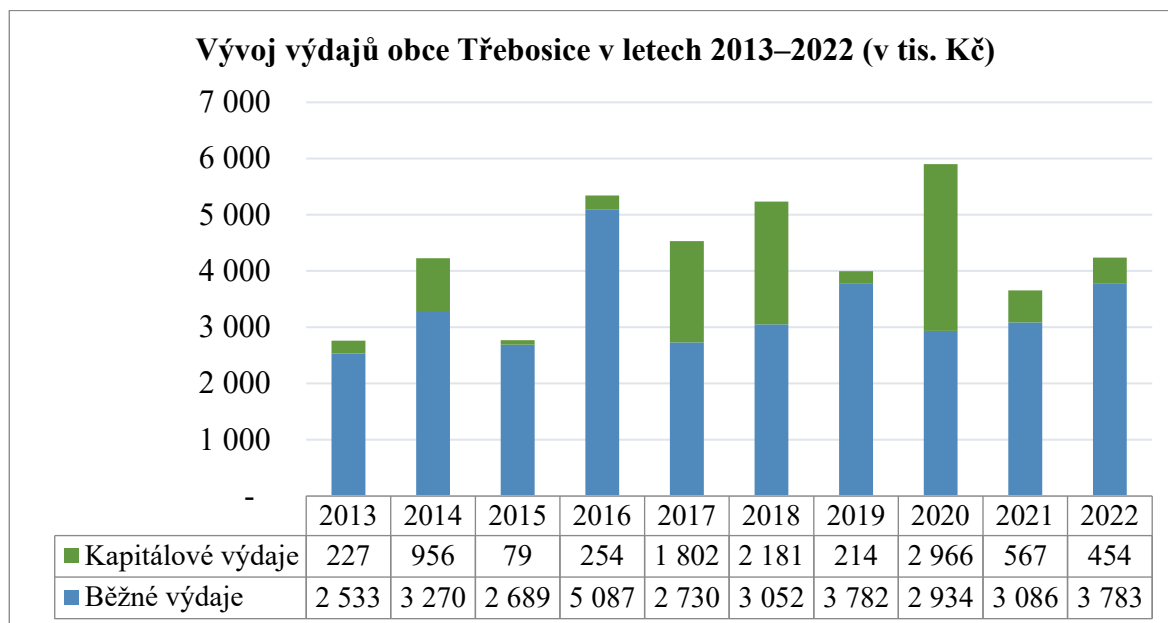
Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 13 a tabulka 4 zobrazují vývoj daňových příjmů obce Třebosice v letech 2013 až 2022. Je zjištěno, že v rámci daňových příjmů tvoří hlavní složku v rámci rozpočtového určení daní oblast DPH. Tyto příjmy jsou ovlivněny fiskální politikou a vývojem ekonomiky. Výše podílu obcí na DPH byla po celou sledovanou dobu hodnota 22 %, výjimky tvoří rok 2014 (23 %), rok 2020 (23,58 %), který byl reakcí na pandemii Covid-19, rok 2022 (25,84 %). Zvýšený % podíl na DPH obcí dle rozpočtového určení daní byl v roce 2020 a 2022, měl za cíl posílení financování provozu obcí a jejich další investice. Na druhém místě se střídají v rámci rozpočtového určení daní DPPO a DPFO, procentní podíl z těchto daní pro jednotlivé roky je stejný jako u DPH. Nejvyšší procentní podíl DPPO za posledních 10 let byl v letech 2013 a 2016, který tvořil cca 50 % celkových daňových příjmů rozpočtu obce Třebosice. V těchto letech byl odvod daní podnikajících osob vyšší než v ostatních letech [13].

B. Vývoj výdajů obce Třebosice v období 2013–2022

Zde jsou zahrnuty běžné a kapitálové výdaje obecního rozpočtu. Jedná se o výdaje v rámci běžného provozu a případných investic do majetku/kapitálu.

Graf 14 Vývoj výdajů obce

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 14 znázorňuje vývoj celkových výdajů obce Třebosice v období 2013–2022. Převážnou část celkových výdajů obce Třebosice tvoří výdaje na provoz. Bližší popis běžných výdajů je popsán v příloze 3.

C. Hlavní ukazatele

V této kapitole jsou popsány finanční ukazatele v přepočtu na jednoho obyvatele. Další data k následujícím ukazatelům jsou uvedena v příloze 3 a 4 případně vysvětlení je v kapitole 4.2 Popis finančních analýz.

Budou zde postupně představeny tyto hlavní ukazatele:

- roční příjem na obyvatele;
- daňové příjmy na obyvatele;
- daň z nemovitosti na obyvatele;
- místní daně a poplatky na obyvatele;
- kapitálové příjmy na obyvatele;
- běžné dotace na obyvatele;
- výdaje na obyvatele;
- běžné výdaje na obyvatele;
- kapitálové výdaje na obyvatele.

Tabulka 5 Ukazatel – Roční příjem na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
roční příjem obce	4 475 210	5 138 408	9 918 218	6 317 219	3 624 226	3 947 100	4 369 964	4 733 621	4 593 505	5 739 176
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
příjem na osobu	22 155	25 188	47 684	29 382	15 966	16 725	17 983	18 934	19 060	23 618

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 5 ukazuje vývoj celkových příjmů obce Třebosice, které jsou tvořeny daňovými, nedaňovými, kapitálovými a ostatními příjmy. Roční příjem na obyvatele se obci Třebosice od roku 2013 (22 155 Kč) do roku 2022 (23 618 Kč) zvýšil za posledních 10 let o 6 %. Nejnižší roční příjem na obyvatele byl v roce 2017 (15 966 Kč), což je oproti nejlepšímu roku 2015 trojnásobné snížení. Navýšení příjmu způsobil prodej DHM.

Tabulka 6 Ukazatel – Daňové příjmy na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
celkové daňové příjmy obce	2 923 560	2 181 259	2 361 702	3 651 140	3 075 324	3 173 696	3 488 415	3 358 268	3 778 499	4 220 843
daňový příjem na osobu	14 473	10 692	11 354	16 982	13 548	13 448	14 356	13 433	15 678	17 370

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 6 ukazuje vývoj daňových příjmů obce Třebosice na obyvatele, které jsou ovlivněny v jednotlivých letech různě. Podrobněji bylo vše přiblíženo v kapitole A – Vývoj příjmů obce v grafu 13 a v tabulce 4. Pokud budeme posuzovat vývoj celkových daňových příjmů na obyvatele za 10 let, vidíme, že se příjem pohybuje v rozmezí 10 692 Kč (rok 2015) a 17 370 Kč (rok 2022). Což je nárůst na jednoho obyvatele o 63 %. Tento enormní nárůst má přímou souvislost s již několikrát zmíněným prodejem DHM.

Tabulka 7 Ukazatel – Daň z nemovitosti na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
Výnosy ze sdílených majetkových daní	235 036	237 559	273 667	271 428	298 370	294 473	301 587	302 341	305 398	302 445
příjem na osobu z majetkových daní	1 164	1 165	1 316	1 262	1 314	1 248	1 241	1 209	1 267	1 245

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 7 ukazuje vývoj daně z nemovitosti obce Třebosice na obyvatele, který se nějak výjimečně ve sledovaném období nemění. Nárůst od roku 2013 (1 164 Kč) do roku 2022 (1 245 Kč) je o 7 %. Změna oproti nejvyšší částce, která byla v roce 2015 (1 316 Kč) a nejnižší částce z roku 2013 (1 164 Kč) je nárůst o 13 %.

Tabulka 8 Ukazatel – Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	8 024	6 694	7 723	10 012	14 415	16 264	17 932	20 909	26 528	29 130
příjem na osobu ze sdílených daní a poplatků	40	33	37	47	64	69	74	84	110	120

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 8 ukazuje vývoj výnosů z ostatních sdílených daní a poplatků obce Třebosice na obyvatele v období 2013–2022. Tyto výnosy se od roku 2014 (33 Kč) do roku 2022 (120 Kč) zvýšily o 364 %. Oproti roku 2013 (40 Kč) se tento příjem zvýšil trojnásobně.

Tabulka 9 Ukazatel – Kapitálové příjmy na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
Kapitálové příjmy	1 200 100	1 144 800	6 767 200	1 268 600	-	-	-	-	-	18 000
kapitálový příjem na osobu	5 941	5 612	32 535	5 900	-	-	-	-	-	74

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 9 ukazuje vývoj kapitálových příjmů obce Třebosice na obyvatele v období 2013 až 2022. Vše bylo blíže popsáno v rámci předcházejících kapitol – do roku 2016 prodej DHM. Od roku 2017 do 2021 obec žádný majetek neprodala, což znamenalo pro obec v rámci kapitálových příjmů na obyvatele vygenerovanou hodnotu 0 Kč. Změna nastala až v roce 2022, kdy obec vykazuje kapitálový příjem 18 000 Kč za prodej pozemku sousední obci Dubany v rámci sociální soudržnosti, která vede k silnější spolupráci a vzájemné podpoře v rámci regionálního rozvoje.

Tabulka 10 Ukazatel – Běžné dotace na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2022	2021
Výnosy z transferů	256 404	136 633	694 891	466 889	319 525	393 393	235 898	486 456	238 563	484 266
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
výnosy z transferů na osobu	1 269	670	3 341	2 172	1 408	1 667	971	1 946	990	1 993

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 10 ukazuje vývoj běžných dotací neboli transferů obce Třebosice na obyvatele v období 2013–2022. Je zanalyzováno, že nejvyšší běžné dotace na obyvatele obec vykazovala v roce 2015 (3 341 Kč) a nejnižší příjem obec Třebosice vykazuje v roce 2014 (670 Kč). Pokud budeme porovnávat nejvyšší a nejnižší hodnoty, tak se jedná o pětinasobek dané částky. Jinak je zde nárůst od roku 2013 (1 269) do roku 2022 (1 993) o 57 %.

Tabulka 11 Ukazatel – Výdaje na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
Roční výdaje obce	2 760 704	4 226 162	2 768 204	5 340 601	4 532 093	5 232 572	3 996 128	5 900 049	3 653 536	4 237 238
výdej na osobu	13 667	20 716	13 309	24 840	19 965	22 172	16 445	23 600	15 160	17 437

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 11 ukazuje vývoj celkových výdajů obce Třebosice na obyvatele v období 2013–2022. Z tabulky je patrné, že nejvyšší celkové výdaje na obyvatele obec vykazovala v roce 2016 (24 840 Kč). Nejnižší celkové výdaje na obyvatele obec Třebosice vykazuje v roce 2015 (13 309 Kč). V případě porovnání nevyšších a nejnižších hodnot celkových výdajů se jedná o nárůst 87 % těchto výdajů. I celkové výdaje na obyvatele jsou ovlivněny investicemi na infrastrukturu již zmíněných 8 stavebních parcel a nákupem parcely v rámci plánované výstavby cyklostezky. Dále jsou celkové výdaje ovlivněny provozními náklady, investičními výdaji do vlastního majetku a financováním společenských akcí, kultury a rozvoje obce.

Tabulka 12 Ukazatel – Běžné výdaje na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
Běžné výdaje	2 533 288	3 270 444	2 689 214	5 086 731	2 730 481	3 051 613	3 782 079	2 934 203	3 086 164	3 782 915
běžné výdaje na osobu	12 541	16 032	12 929	23 659	12 029	12 931	15 564	11 737	12 806	15 568

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

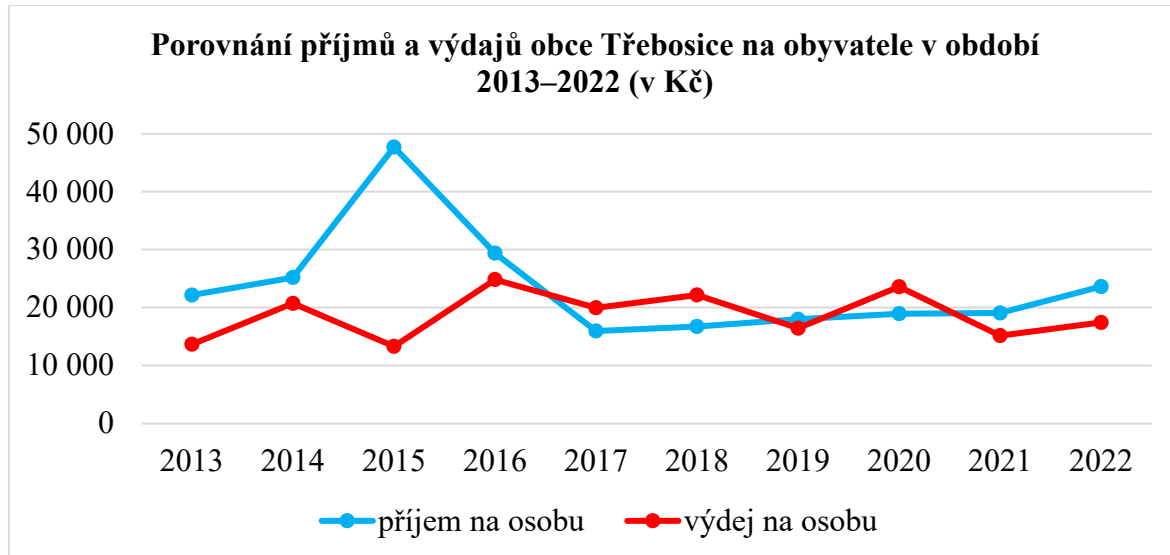
Tabulka 12 ukazuje vývoj běžných výdajů obce Třebosice na obyvatele v období 2013–2022. Z tabulky vyplývá, že nejvyšší běžné výdaje na obyvatele, obec vykazovala v roce 2016 (23 659 Kč). Nejnižší běžné výdaje na obyvatele obec Třebosice vykazovala v roce 2020 (11 737 Kč). Při porovnání nevyšších a nejnižších hodnot běžných výdajů se jedná o nárůst 201 %.

Tabulka 13 Ukazatel – Kapitálové výdaje na obyvatele

v Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvatel	202	204	208	215	227	236	243	250	241	243
Kapitálové výdaje	227 416	955 718	78 990	253 870	1 801 612	2 180 959	214 049	2 965 846	567 371	454 323
kapitálový výdaj na osobu	1 126	4 685	380	1 181	7 937	9 241	881	11 863	2 354	1 870

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 13 ukazuje vývoj kapitálových výdajů obce Třebosice na obyvatele v období 2013–2022. Tabulka znázorňuje, že nejvyšší kapitálový výdaj na obyvatele obec vykazovala v roce 2020 (11 863 Kč). Nejnižší kapitálový výdaj obec Třebosice vykazuje v roce 2015 (380 Kč). Při porovnání nevyšší a nejnižší hodnoty kapitálových výdajů se jedná o nárůst 3 121 %. V roce 2020 byly nemalé investice do rekonstrukce dětského hřiště a náklady spojené Covid-19. V roce 2017 oprava místní komunikace v historické části (náves s kostelem, farou, kapličkou a školou).

Graf 15 Porovnání příjmů a výdajů

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 15 porovnává vývoj příjmů a výdajů na obyvatele za období 2013–2022. Je zjištěno, že celkové příjmy nepokryjí celkové výdaje na obyvatele pro všechny sledované roky. Obec Třebosice své výdaje pokryla z příjmů v letech 2013–2016, 2019 a 2021–2022. Ostatní roky (2017, 2018, 2020) musela obec financovat z kladného hospodářského výsledku minulých let. Vše blíže popsáno u grafu 11.

D. Vedlejší ukazatele

V této kapitole jsou popsány vedlejší ukazatele analýzy meziročních příjmů a výdajů za období 2013–2022 uvedeno v procentech. Pro výpočet růstu vedlejších ukazatelů bylo nutné vycházet z dat roku 2012, který je výchozí. Důležitá data k následujícím ukazatelům jsou uvedena v příloze 3 a 4. Dále je vše vysvětleno v celé kapitole 4.2 Popis finančních analýz.

Budou zde postupně představeny tyto vedlejší ukazatele:

Analýza příjmů:

- meziroční růst příjmů v %;
- meziroční růst vlastních (nedaňových) příjmů v %;
- meziroční růst investičních (kapitálových) prostředků v %.

Analýza výdajů:

- srovnání neinvestičních a celkových výdajů v %;
- meziroční růst investičních výdajů v %;
- porovnání investičních (kapitálových) a celkových výdajů v %.

Analýza příjmů obce Třebosice v % v období 2013–2022:

Zde jsou porovnány meziroční % změny příjmů obce Třebosice za sledované období 10 let.

Tabulka 14 Meziroční růst celkových příjmů

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v tis. Kč	4 475	5 138	9 918	6 317	3 624	3 947	4 370	4 734	4 594	5 739
Meziroční růst celkových příjmů v %	-46%	15%	93%	-36%	-43%	9%	11%	8%	-3%	25%

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 14 ukazuje procentní meziroční změnu růstu v celkových příjmech za období 2013–2022. Procentní růst pro rok 2013 vychází z příjmu za rok 2012. Je zjištěno, že je zde téměř poloviční pokles příjmů. Změna v celkových příjmech za roky 2013, 2015 a 2016 je vysvětlena v předcházejících kapitolách. Ostatní meziroční změny celkových příjmů se pohybují v rozmezí - 46 % až 93 %. Důvody vysokých meziročních změn bylo vysvětleno v kapitole 4.2.3 Rozpočet obce Třebosice v období 2013–2022.

Tabulka 15 Meziroční růst vlastních (nedaňových) příjmů

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v tis. Kč	105	130	175	371	156	123	157	109	146	539
Meziroční růst vlastních (nedaňových) příjmů v %	-17%	24%	35%	112%	-58%	-21%	28%	-31%	34%	269%

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 15 ukazuje procentní meziroční změnu v růstu vlastních, tedy nedaňových příjmů za období 2013–2022. Analýza prokázala, že obec Třebosice s výjimkou roku 2013, 2017, 2018 a 2020 má meziroční růst vždy v kladných hodnotách. Největší meziroční % nárůst vlastních příjmů ve sledovaném období je v letech 2016 a 2022 byl způsoben výběrem poplatků za pronájem hrobového místa a s tím spojených služeb na dobu 5 let (2016–2021) a 10 let (2022–2031). Jedná se o příjmy, které jsou následně rozpočítány do nákladů příštích období 5 a 10 let.

Tabulka 16 Meziroční růst investičních (kapitálových) příjmů

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v tis. Kč	1 200	1 145	6 767	1 269	-	-	-	-	-	18
Meziroční růst investičních (kapitálových) příjmů v %	-81%	-5%	491%	-81%	-100%	0%	0%	0%	0%	0%

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 16 ukazuje procentní meziroční změnu v růstu investičních/kapitálových příjmů za období 2013–2022. V tabulce je vidět, jak obec Třebosice zhodnotila DHM, který v předešlých letech přeměnila na stavební parcely. Poslední stavební parcela byla prodána v roce 2016 a následně až do roku 2021 obec nezískala žádný kapitálový příjem. V roce 2022 získala obec kapitálový příjem za prodej pozemku sousední obci Dubany na základě vztahu vzájemné kohezní sousedské spolupráce.

Analýza výdajů obce Třebosice v % v období 2013–2022:

Zde jsou porovnány meziroční % změny výdajů obce Třebosice za sledované období 10 let.

Tabulka 17 Srovnání neinvestičních (běžných) a celkových výdajů

v tis. Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Neinvestiční (běžné) výdaje	2 533	3 270	2 689	5 087	2 730	3 052	3 782	2 934	3 086	3 783
% podíl neinvestičních k celkovým výdajům	92%	77%	97%	95%	60%	58%	95%	50%	84%	89%
Celkové výdaje	2 761	4 226	2 768	5 341	4 532	5 233	3 996	5 900	3 654	4 237

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 17 porovnává neinvestiční a celkové výdaje v procentech za období 2013–2022. Jsou zde porovnány neinvestiční/běžné výdaje k celkovým výdajům. Celkové výdaje jsou tvořeny běžnými a kapitálovými výdaji. Největší část celkových výdajů pro sledované období 10 let tvoří běžné výdaje v rámci provozu obce, kde jsou zahrnuty náklady na opravu majetku: oprava chodníku ve výši 468 tis. Kč, parkovacích míst v obci ve výši 157 tis. Kč a výměna oken obecního úřadu ve výši 206 tis. Kč. Zbytek jsou mzdové a ostatní výdaje.

Tabulka 18 Meziroční růst investičních (kapitálových) výdajů

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v tis. Kč	227	956	79	254	1 802	2 181	214	2 966	567	454
Meziroční růst investičních (kapitálových) výdajů v %	-98%	321%	-92%	222%	609%	21%	-90%	1286%	-81%	-20%

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Tabulka 18 ukazuje meziroční procentní změnu růstu investičních/kapitálových výdajů za období 2013–2022. Největší meziroční procentní změna nastala z roku 2019 na rok 2020, kdy je tento procentní rozdíl 1 376 % způsoben nákupem pozemku u Starých Jesenčan, podrobně popsáno u grafu 1, změny v roce 2017 jsou vysvětleny u grafu 11.

Tabulka 19 Porovnání investičních (kapitálových) a celkových výdajů

v tis. Kč										
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investiční (kapitálové) výdaje	227	956	79	254	1 802	2 181	214	2 966	567	454
% podíl investičních k celkovým výdajům	8%	23%	3%	5%	40%	42%	5%	50%	16%	11%
Celkové výdaje	2 761	4 226	2 768	5 341	4 532	5 233	3 996	5 900	3 654	4 237

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

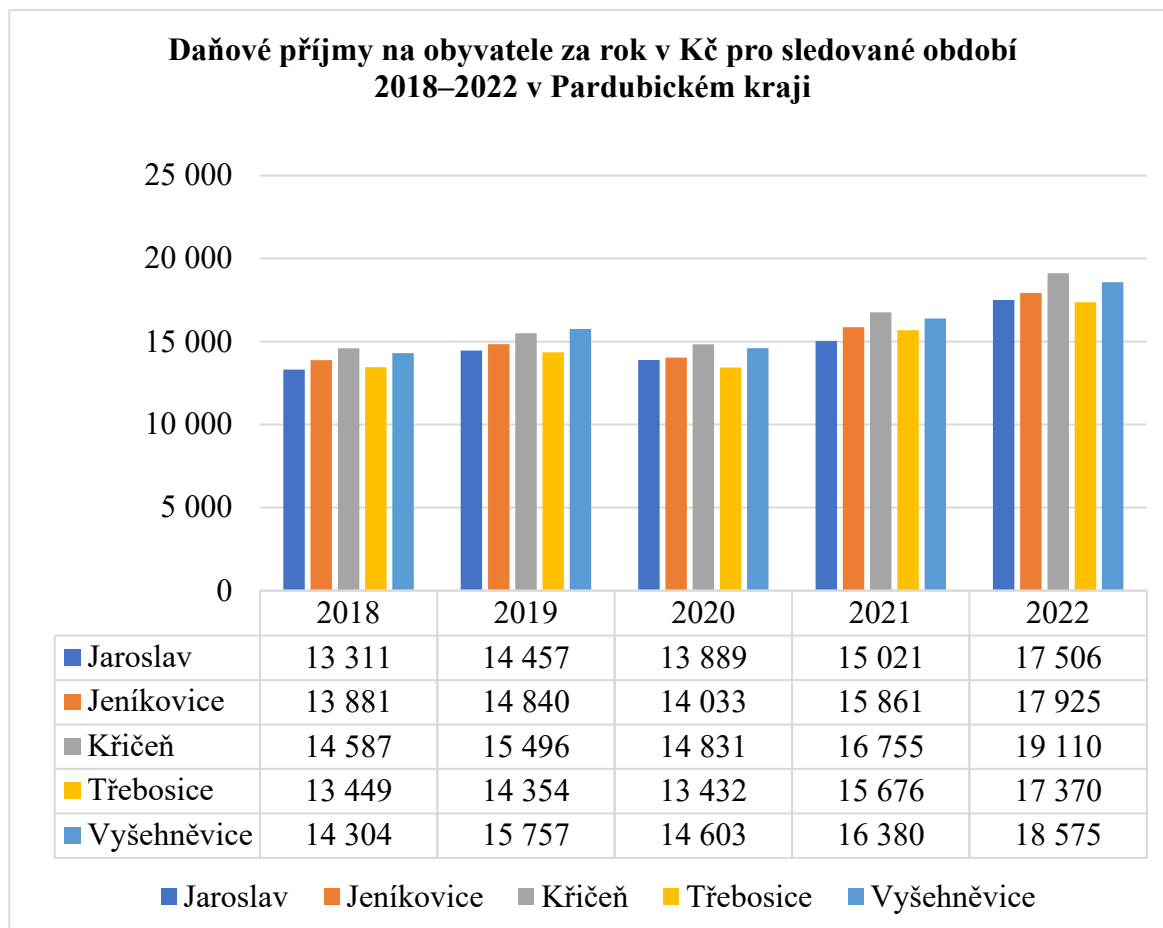
Tabulka 19 porovnává investiční a celkové výdaje v procentech za období 2013–2022. Investiční (kapitálové) výdaje pro jednotlivé roky jsou výdaje: v roce 2013 – archeologický průzkum (172 tis. Kč) a protipovodňová opatření za vypracování projektu (55 tis. Kč), 2014 – protipovodňové opatření - měřič, který hlásí zvýšení hladiny vodních toků v obci (811 tis. Kč), 2015 – traktůrek na údržbu veřejné zeleně a infrastruktury (79 tis. Kč), 2016 – požární stříkačka (177 tis. Kč), výstavba nových parkovacích míst v obci (77 tis. Kč), 2017 – chodník směrem na Dřenice (1 680 tis. Kč) a měřič rychlosti (122 tis. Kč), 2018 – v rámci infrastruktury výstavba chodníků v obci (2 101 tis. Kč), výstavba studny na návsi (80 tis. Kč), 2019 – projekt na hasičskou zbrojnici (73 tis. Kč), investice do odpadového hospodářství, dva kontejnery na bioodpad (99 tis. Kč.) a chladicí vitrína do obchodu (42 tis. Kč), 2020 – nákup pozemku v katastru Staré Jesenčany (2 350 tis. Kč) a dětské hřiště (616 tis. Kč), 2021 – rekonstrukce hasičské zbrojnice (477 tis. Kč) a zastřešení u obecního úřadu (90 tis. Kč) a 2022 – výstavba betonového plata pro využití skládky stavebního materiálu pro rozvoj obce (69 tis. Kč), odvlhčovací zařízení v požární zbrojnici (56 tis. Kč) a traktor s příslušenstvím (329 tis. Kč).

E. Porovnání daňových příjmů a výdajů obcí v rámci Pardubického kraje

V této kapitole je zhodnocena kvantitativní analýza ekonomických dat z hlediska porovnání příjmů a výdajů na obyvatele vybraných čtyř obcí stejného charakteru: demografická poloha, geografická křivka, obce se stejnými specifickými vlastnostmi daného místa, jako je klima, reliéf, dostupnost zdrojů a infrastruktura. Jedná se o obec Jaroslav, Jeníkovice, Křičeň, Vyšehněvice. Pro analyzované období bylo vybráno posledních 5 let.

Porovnání daňových příjmů a běžných výdajů na jednoho obyvatele vybraných 5 obcí za období 2018–2022 (v Kč).

Graf 16 Daňové příjmy za rok na obyvatele vybraných obcí

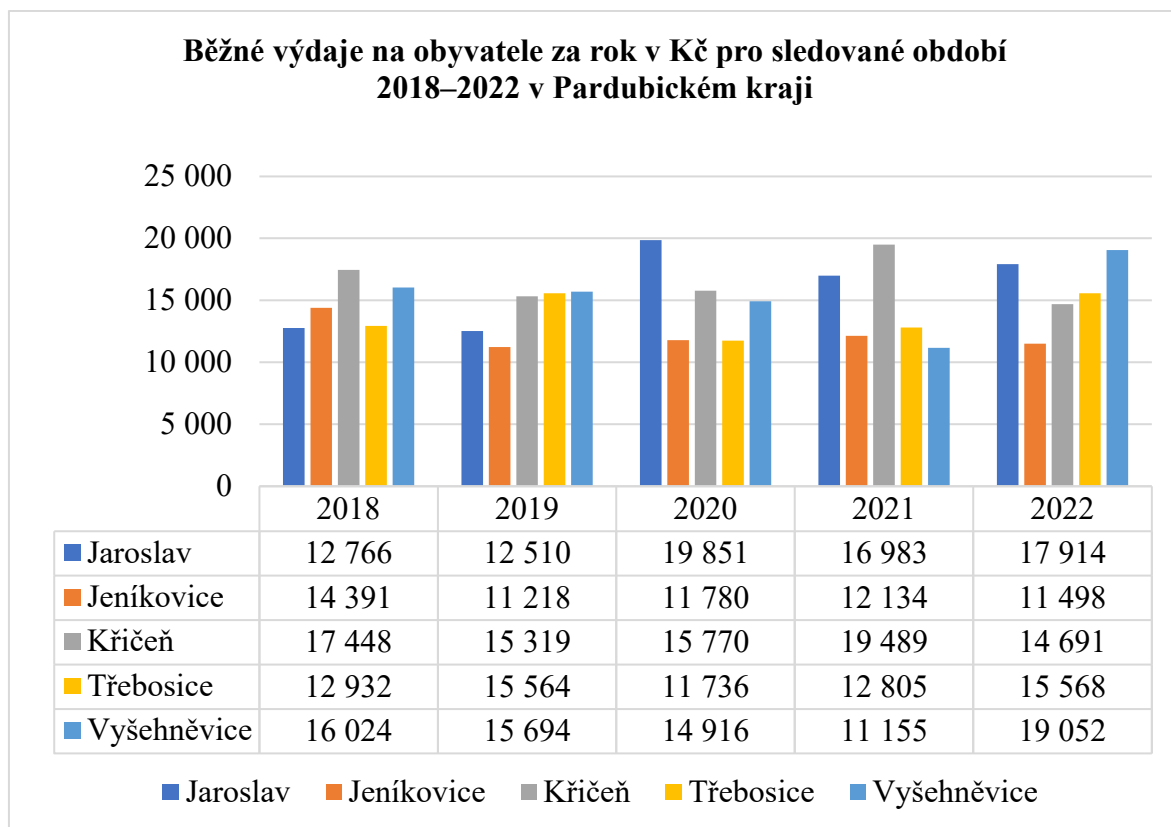
Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Graf 16 znázorňuje, že obce se stejným nebo podobným počtem obyvatel mají hodně podobnou výši daňových příjmů na jednoho obyvatele. Nejnižší daňový příjem na obyvatele přeci jenom vykazuje obec Třebosice. Průměrná částka na jednoho obyvatele ze sdílených daní (DPFO, DPPO a DPH) má být pro všechny obce totožná, ale celkové daňové příjmy dále ovlivňují vybrané poplatky ze psa, poplatků za třídění odpadu a daň z příjmu právnických osob v případě, kdy je poplatníkem této daně sama obec. Zmíněné poplatky si obce ovlivňují samy. Pokud si obec v rámci rozpočtu schválí vyšší/nížší poplatek, ovlivní to celkové daňové příjmy.

Díky výši svých příjmů se mohou obce dále rozvíjet v oblasti sociálních, ekonomických a environmentálních oblastech regionálního rozvoje. Mohou se zaměřit na

zlepšení infrastruktury (cyklostezky, chodníky, mobilita mezi regiony atd.), zvyšování kvality života s nabídkou volnočasových aktivit, kulturních programů, které mohou zpříjemnit celkový život v obci a posílit sociální soudržnost [14].

Graf 17 Běžné výdaje za rok na obyvatele vybraných obcí

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Z grafu 17 vyplývá, že částku běžných výdajů na jednoho obyvatele má obec Jeníkovice převážně nižší než ostatní sledované obce, výjimkou byl rok 2018 a 2021. Výše těchto výdajů byl způsoben vysokými náklady na opravy a údržbu v roce 2018 (1 429 tis. Kč) a v roce 2021 (410 tis. Kč). Běžné výdaje obce Třebosice byly blíže popsáno u grafu 17. Obec Křičev měla největší běžné výdaje na obyvatele v roce 2018 a 2021. Výše těchto výdajů byla způsobena také náklady na opravy a údržbu v roce 2018 (1 776 tis. Kč) a v roce 2021 (1 934 tis. Kč). Obec Jaroslav měla největší běžné výdaje na obyvatele v roce 2020 a 2022. Výše těchto výdajů byla způsobena stejně jako v předcházejících případech, tedy náklady na opravy a údržbu v roce 2020 (2 265 tis. Kč) a 2022 (1 334 tis. Kč). Obec Vyšehněvice měla největší běžné výdaje v roce 2022 a to stejně jako u vybraných obcí na opravy a údržbu (1 282 tis. Kč). Analýza vybraných obcí prokázala, že obce se stejným nebo podobným počtem obyvatel mají velké diference mezi běžnými výdaji na obyvatele. Běžné

výdaje jsou zvýšeny o náklady na opravy a údržbu daných. Tyto náklady obce využily na splnění potřeb současné generace v rámci sociální, ekonomické, environmentální udržitelnosti [14], [15].

4.2.4 Návrh možností využití nevyužitého krátkodobého finančního majetku obce Třebosice

V této části práce budou navrženy možnosti využití krátkodobého finančního majetku obce Třebosice. Dále zde bude vypočítáno případné zhodnocení volných finančních prostředků. Budou zde přiblíženy případné dotační programy v rámci rozvoje obcí, krajů a dotace poskytované ČR nebo EU.

Jednou z několika možností využití krátkodobého finančního majetku je rozdělení přebytečných finančních zdrojů do více investičních programů. Jednou variantou mohou být spořicí, vkladové účty a v poslední době často řešené termínované vklady, blíže popsáno v kapitole A – Spořicí nebo vkladové účty a kapitole B – Termínované vklady/účty. Jedná se o nabízené finanční produkty bankovních domů, družstevních záložen a dalších finančních institucí, které tyto produkty nabízí vedle běžných (platebních) účtů. Běžné účty slouží k provádění platebních transakcí v rámci běžného života. Další variantou může být využito dotačních programů v rámci rozvoje regionu. Jedná se o programy v rámci ekonomické, sociální a environmentální udržitelnosti. Bude přiblíženo v kapitole D – Možnosti investování v rámci dotačních programů ČR a EU.

Možnosti investování v rámci finančních institucí:

- spořicí nebo vkladové účty;
- termínované vklady/účty.

A. Spořicí nebo vkladové účty

Jedná se o účet, na který se mohou ukládat volné finanční prostředky bez časového omezení. Jedná se o převedení finančních prostředků na účet, který finanční kapitál dále zhodnocuje. Na tyto účty je možné ukládat peníze průběžně, a to i po delší dobu. Jejich úroková sazba je o něco vyšší než u jiných finančních produktů, nevýhoda těchto účtů je maximální limit naspořené částky. Některé banky/družstevní záložny vyžadují, aby zřízení spotřebního účtu navazovalo na existenci běžného účtu [16].

Tabulka 20 Srovnání 5. nejvýhodnějších spořicíh účtů v ČR

Parametry	ČSOB	Moneta Bank	Trinity Bank	Banka Creditas	Česká spořitelna
úroky					
vklad do 100 000 Kč	5,00%	5,30%	6,28%	5,60%	5,00%
vklad do 400 000 Kč	5,00%	5,30%	5,68%	5,60%	5,00%
vklad do 1 000 000 Kč	5,00%	5,30%	5,68%	5,60%	5,00%
rozhodující parametry					
peníze neustále k dispozici	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
žádné poplatky	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
kalkulačna úroků na	NE	NE	NE	NE	ANO
možnost spořit nepravidelně	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
sjednání účtu					
on-line	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
na pobočce	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
po telefonu	ANO	NE	NE	NE	NE
podpora					
on-line chat	ANO	ANO	NE	NE	ANO
dotazy přes kontaktní	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
dotazy po telefonu	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
kvalita podpory	velmi dobrá	velmi dobrá	velmi dobrá	velmi dobrá	velmi dobrá

Zdroj: vlastní zpracování [17].

Tabulka 20 srovnává pět nejvýhodnějších spořicíh účtů v ČR. Na prvním místě se umístil spořicí účet od Československé obchodní banky, a.s. dále jen ČSOB, tento spořicí účet je bankou nabízen klientům s výhodný úrokem až 5,00 % p. a. do 1 000 000 Kč. Vedení spořicího účtu je navíc zdarma a bez podmínek. Druhé místo patří spořicímu účtu od Moneta Bank. Založení účtu je na dobu neurčitou, jeho založení i následné vedení je zcela zdarma. Úrok 5,30 % ročně platí pro všechny vklady až do výše 1 000 000 Kč. Navíc veškeré vklady nejsou nijak vázány, je tedy možné kdykoliv s penězi disponovat. Na třetím místě skončil spořicí účet od Trinity Bank, jenž je určen klientům k uložení volných finančních prostředků s vidinou nadstandardních úrokových sazeb a zhodnocení jejich peněz. Zákazník může získat úrokovou sazbou 6,28 % do výše vkladu 250 000 Kč, nad tuto částku je vklad s úrokovou sazbou 5,68 % p. a. Na čtvrtém místě se umístil spořicí účet od Banky Creditas. Vklady do výše 1 000 000 Kč jsou úročeny 5,60 % p. a. Výše a četnost vkladů banka nijak neomezuje, navíc je spořicí účet bez poplatků za založení i vedení účtu. Peníze má klient kdykoliv k dispozici a doba spoření není závislá na výši vkladu. Posledním porovnávaným spořicíh účtem je účet od České spořitelny, který je výhodný se založením běžného účtu.

Díky druhému produktu získá klient výhodnější úrokovou sazbu, a to 5,00 % p. a. z uspořené částky, jinak jsou to pouze 4,00 % p. a. Zřízení a vedení účtu je bez dalších poplatků. Navíc jsou zdarma všechny tuzemské příchozí úhrady a zaslání výpisů ze spořicího účtu [17].

B. Termínované vklady/účty

Umožňují uložení částky na určitou dobu za předem stanovených podmínek. Po tuto dobu platí předem dohodnutá úroková sazba bez možnosti čerpání uložených finančních prostředků bez sankce. Termínované vklady se po vzájemné dohodě klienta a banky mohou prodlužovat automaticky s aktuální úrokovou sazbou.

Tabulka 21 Srovnání termínovaných vkladů v ČR

Bankovní instituce	Název produktu	Úroková sazba v % (p. a.)	Podmínky
J&T Banka	termínovaný vklad	5,80	12 měsíců, první vklad min. 1 mil. Kč, další vklad min. 100 tis. Kč
Banka CREDITAS	termínovaný vklad	5,60	6 měsíců, min. 5 tis. Kč
Max banka	termínovaný vklad	5,60	6 měsíců, min. 100 tis. Kč
ČSOB	termínovaný vklad	5,50	6 měsíců, 5 tis. Kč, do limitu 3 mil. Kč
Komerční banka	termínovaný vklad	5,50	3 měsíce, min. 5 tis. Kč, do limitu 3 mil. Kč
MONETA Money Bank	jednorázový termínovaný vklad	5,40	6 měsíců, min. 40 tis. Kč
Fio banka	termínovaný vklad	5,10	6 měsíců, min. 3 tis. Kč
Česká spořitelna	vkladový účet	5,10	1 měsíc, min. 5 tis. Kč
UniCredit Bank	termínovaný vklad	5,00	6 měsíců, min. 30 tis. Kč
Raiffeisenbank	termínovaný vklad	5,00	2 měsíce, min 10 tis. Kč, do limitu 30 mil. Kč
Oberbank	termínovaný vklad TOP JISTOTA	4,60	6 měsíců, min. 30 tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování [18].

Tabulka 21 uvádí aktuálně nejlepší termínované vklady u vybraných bank v ČR. Nejlepší se nyní pohybují v rozmezí 4,60 až 5,80 % p. a. Pořadí bank bylo stanoveno podle

výše úrokové sazby. Výrazné rozdíly v bankovních nabídkách jsou v tom, kolik korun je minimální a maximální vklad pro dosažení nejlepší úrokové sazby a na jak dlouhou dobu klient peníze u bankovní instituce uloží. V rámci srovnání nejlepší úrokové sazby byla nejlépe vyhodnocena mezinárodní privátní a investiční instituce J&T Banka, která aktuálně nabízí nejvyšší roční úrokovou sazbu 5,80 % p. a., je však potřeba vložit u prvního vkladu minimální částku 1 mil. Kč a případný další vklad může být již nižší, a to ve výši 100 tisíc korun. Druhé místo zaujala Banka Creditas s úrokovou sazbou 5,60 % p. a. s šestiměsíční fixací. Výhodou je nízká výše minimálního vkladu ve výši 5 tis. Kč s podmínkou zřízení běžného účtu. Třetí místo zaujala Max banka, která nabízí také 5,60 % p. a. s šestiměsíční fixací s minimální výší vkladu 100 tis. Kč a podmínkou zřízení běžného účtu u stejné banky. Čtvrté místo patří ČSOB, která nabízí 5,50 % p. a. opět s šestiměsíční fixací s minimálním vkladem 5 tis. Kč a maximálně je možné zhodnocovat vklad do 3 mil. Kč. Zde je možné účet sjednat on-line bez podmínky běžného účtu. Pátá v pořadí skončila Komerční banka se stejným úrokem 5,50 % p. a. s tříměsíční lhůtou. Minimální vklad je 5 tis. Kč. v den splatnosti lze automaticky převádět na běžný účet, dále je zde možnost v den splatnosti obnovovat a měnit výši vkladu [18].

C. Analýza finančního zhodnocení volných finančních prostředků

V této části práce je zpracována analýza dle dříve zjištěných informací z kapitol A – Spořicí nebo vkladové účty a kapitola B – Termínované vklady/účty. Výsledkem finanční analýzy bude celková výše zhodnocení vloženého kapitálu do zvolených finančních institucí.

Tabulka 22 Porovnání spořicíh účtů, výše uložené částky 2 500 000 Kč na dobu 12 měsíců

Bankovní instituce	Úroková sazba spořicího účtu v % (p. a.)	Vyplacený úrok v Kč	Daň z úroků (15 %) v Kč	Vyplacená částka v Kč	zisk za 12 měs. z částky 2 500 000 Kč
ČSOB	5,00	125 000	18 750	2 606 250	106 250
Moneta Bank	5,30	132 500	19 875	2 612 625	112 625
Trinity Bank	5,68	142 000	21 300	2 620 700	120 700
Banka Creditas	5,60	140 000	21 000	2 619 000	119 000
Česká spořitelna	5,00	125 000	18 750	2 606 250	106 250

Zdroj: vlastní zpracování [17].

Tabulka 22 znázorňuje výši výnosu, pokud by obec Třebosice uložila na spořicí účet částku 2 500 000 Kč na dobu 12 měsíců u daných finančních institucí. Rozdíl v zisku mezi nejlepší institucí Trinity Bank a nejhorsími hodnocenými bankami ČSOB a Českou spořitelnou je částka 14 450 Kč za rok. Což je 14% rozdíl v čistém zisku. Rozdíl v úrokové sazbě je 0,68 % p. a.

Na základě těchto dvou porovnání by obec Třebosice mohla část přebytečných krátkodobých finančních prostředků ve výši 2 500 000 Kč uložit u finanční instituce J&T Bank na dobu 12 měsíců. Nutnou podmínku minimálního vkladu 1 mil. Kč pro zřízení termínovaného vkladu obec Třebosice splňuje. Bylo neefektivní, že této možnosti investování obec Třebosice nevyužila v roce 2023, kdy byla inflace 10,7 %. Mohla by tak zhodnotit své finanční prostředky a ochránit je před inflací. Případný zisk by z části pokryl velkou finanční ztrátu, která byla způsobena již zmíněnou vysokou inflací. Predikce ČNB ohledně inflace na rok 2024 je ve výši 2,6 % p. a., což by znamenalo, že krátkodobé finanční zdroje by v roce 2024 na hodnotě neztrácely, ale naopak po delší době vydělávaly.

Tabulka 23 Porovnání termínovaných vkladů ve výši 2 500 000 Kč na dobu 12 měsíců

Bankovní instituce	Úroková sazba termínovaného vkladu v % (p. a.)	Vyplacený úrok v Kč	Daň z úroků (15 %) v Kč	Vyplacená částka v Kč	zisk za 12 měs. z částky 2 500 000 Kč
J&T Banka	5,80	145 000	21 750	2 623 250	123 250
Banka CREDITAS	5,60	140 000	21 000	2 619 000	119 000
Max banka	5,60	140 000	21 000	2 619 000	119 000
ČSOB	5,50	137 500	20 625	2 616 875	116 875
Komerční banka	5,50	137 500	20 625	2 616 875	116 875
MONETA Money Bank	5,40	135 000	20 250	2 614 750	114 750
Fio banka	5,10	127 500	19 125	2 608 375	108 375
Česká spořitelna	5,10	127 500	19 125	2 608 375	108 375
UniCredit Bank	5,00	125 000	18 750	2 606 250	106 250
Raiffeisenbank	5,00	125 000	18 750	2 606 250	106 250
Oberbank	4,60	115 000	17 250	2 597 750	97 750

Zdroj: vlastní zpracování [18].

Tabulka 23 znázorňuje výši výnosu, pokud by obec Třebosice uložila na termínovaný účet částku 2 500 000 Kč na dobu 12 měsíců u daných finančních institucí. Rozdíl v zisku

mezi nejlepší J&T Bank a nejhorší Oberbank hodnocenou finanční institucí je částka 25 500 Kč za rok, což je 28% rozdíl v čistém zisku. Rozdíl v úrokové sazbě je 1,2 % p. a.

Závěr:

Na spořicíh účtech a termínovaných vkladech je lákavá hlavně jistota. Vklady na těchto účtech jsou ze zákona pojištěny a v případě krachu banky/družstevní záložny dostane klient zpět od Garančního systému finančního trhu náhradu do výše 100 % vkladu maximálně ekvivalentu 100 000 EUR (2 400 000 Kč) [16].

D. Možnosti investování v rámci dotačních programů ČR a EU

Možnost investování v rámci dotačních programů ČR a EU pro obec Třebosice v oblastech památek, obnovitelných zdrojů, služeb, životního prostředí a budov:

1. Fotovoltaika pro malé obce:

Dotace je zaměřena na pořízení fotovoltaických systémů na střechy a přístřešky veřejných budov pro obce do 3 000 obyvatel. Příjem žádostí bude možné podat od 1. 3. 2024. Způsob financování Ex post. Malé obce mohou čerpat až 75 % podporu na pořízení fotovoltaických systémů na střechy a přístřešky veřejných (nekomerčních) budov, včetně ukládání energie.

Podpora se bude vztahovat i na rekonstrukci střech, na kterých budou fotovoltaické panely umístěny a modernizaci související elektroinstalace. Výzva je vyhlášena jako jednotková nesoutěžní. Výše dotace je maximálně 10 mil. Kč [19].

Co lze z dotace pořídit:

Dotace je zaměřena na instalaci nových fotovoltaických elektráren (FVE) s instalovaným výkonem do 1 MWp na jedno předávací místo distribuční soustavy (DS) nebo přenosné soustavy (PS) [19].

Podporovány jsou:

- projekty FVE s jedním nebo více předávacími místy do DS/PS instalovanými na budovách včetně přístřešků (např. pro automobily, stavební techniku, skladování materiálu atp.) vlastněných žadatelem a umístěných na území obce žadatele [19].

Společně s poskytovanou podporou na instalaci FVE mohou být dále podpořeny:

- systémy bateriové akumulace vyrobené elektřiny;
- vynucené investice do renovací konstrukcí střech, na kterých budou instalovány FVE a do modernizace elektroinstalace v budovách s nově instalovanými FVE;

- zavedení energetického managementu včetně řídicího softwaru, měřících a řídicích prvků pro optimalizaci výroby a spotřeby energie, projektová příprava a činnost odborného technického a autorského dozoru a BOZP [19].

V rámci obce Třebosice by zastupitelstvo mohlo tuto dotaci využít v rámci několika budov, které jsou závislé na distribuci elektřiny v rámci provozu (obecní úřad spojený s obchodem a hospodou, škola a školka). Došlo by ke snížení provozních nákladů obecních staveb.

2. Objekty dětských skupin:

Obec Třebosice neprovozuje školku ani dětskou skupinu, která je potřeba čím dál tím více. Tuto problematiku by obec mohla vyřešit v rámci dotačního programu MPSV zřízení dětské skupiny. Příjem žádosti do 28. 6. 2024. Způsob financování Ex post [20].

Výzva je zaměřena na budování nových dětských skupin, ať už zcela novou výstavbou, nákupem, či rekonstrukcí budov, a to za účelem zvýšení kapacity dětských skupin na území ČR, což má následně umožnit lepší zapojení rodičů s dětmi předškolního věku na trh práce [20].

Podporovanými aktivitami jsou:

- nákup nemovitostí včetně pozemků;
- výstavba, rekonstrukce a úpravy objektů či zázemí pro dětské skupiny.

Cílem MPSV je proto zajištění dostatečné kapacity míst pro nejmenší děti v zařízeních předškolní péče, zajištění jejich finanční dostupnosti a zvýšení kvality poskytovaných služeb. Dále bude podporováno rozšiřování kapacit pro nové dětské skupiny, formou komplexnějších investic ať už výstavbou, nákupem, či rekonstrukcí budov, neboť kapacity pro služby péče o děti do 3 let věku jsou v ČR stále nedostatečné. V souvislosti s budováním nových zařízení bude rovněž snahou nabídnout možnost inovace ve smyslu propojení jeslí s dalšími typy služeb dle potřeb a zájmu jednotlivých příjemců (zejména z řad obcí). Mohlo by se jednat například o propojení s jinými typy služeb péče o děti, se sociálními službami či nejrůznějšími programy a aktivitami v oblasti sociálního začleňování, zaměstnanosti, zdravotní péče a podobně [20].

Výše dotace:

Podpora je poskytována formou 100 % dotace z RRF (vč. DPH). Dotace na projekt je poskytována ve výši 1 mil. – 25 mil. Kč. DPH není způsobilým výdajem v případě výdajů za nákup nemovitosti [20].

Udržitelnost:

V případě výstavby a rekonstrukce infrastruktury za účelem zřízení dětské skupiny je udržitelnost stanovena celkem na 10 let, přičemž prvních 5 let je povinnost provozovat nově vybudovanou dětskou skupinu a v následujících 5 letech je možné tento provoz změnit na jiný typ služby sloužící občanům (např. oblast sociálních služeb, vzdělávání apod.) [20].

3. Zřízení dětských skupin:

Výzva podporuje vytvoření a následný roční provoz nových dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o děti v dětské skupině za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Podporovány jsou dětské skupiny v režimu pro veřejnost, nebo podnikové dětské skupiny. V rámci projektu musí vzniknout nová dětská skupina [21].

Projekty musí obsahovat fázi vybudování a 2 fáze provozu, přičemž délka jedné fáze provozu je 6 měsíců. Příjem žádostí bude možné podat od 1. 3. 2024. Výše dotace je 627 tis. – 7,4 mil. Kč. a to do výše podpory 95–100 %. Způsob financování Ex ante [21].

4. Oprava sakrálních staveb

Ministerstvo zemědělství ČR vyhláší dotační výzvu na opravy sakrálních staveb, kam může patřit oprava křížových cest, zvoniček, božích muk, kapliček, soch a hřbitovů [22].

Předmět dotace musí být zpřístupněný veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti. Objekt musí být v obci do 2.000 obyvatel, případně v obci do 5000 obyvatel, pokud se nachází v místní části, ve které žije méně než 500 obyvatel [22].

Příjem těchto žádostí je od 1. 2. 2024. Výše dotace je 15–300 tis. Kč. a to do maximální výše podpory 70 % skutečně vynaložených, způsobilých výdajů projektu. Způsob financování Ex post [22].

Součástí projektu mohou být i terénní úpravy v bezprostředním okolí obnovovaného nebo upravovaného objektu ve vzdálenosti max. 3 metrů od objektu v návaznosti na předmět dotace. Za způsobilé výdaje na terénní úpravy lze považovat jen výdaje ve výši max. 10 % předpokládaných způsobilých výdajů na samotný objekt, maximálně však ve výši 40.000 Kč [22].

V rámci obce Třebosice by zastupitelstvo mohlo tuto dotaci využít na opravu hřbitova/hřbitovní zdi, zvoničky nebo sochy, která je dominantou místní návsi. Jak již bylo zmíněno, obec má velkou historii.

5. Odpadové hospodářství

Výzva je zaměřena na výstavbu a modernizaci sběrných dvorů, systémů oddělených odpadů, pořízení kompostérů nebo instalaci RE-USE center [23].

V oblasti prevence vzniku odpadů budou podporovány zejména:

- pořízení domácích kompostérů pro předcházení vzniku komunálních odpadů;
- RE-USE centra pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodlužování životnosti výrobků [23].

V oblasti materiálového a využití odpadů bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace sběrných dvorů;
- systémy pro separaci/oddělený sběr a svoz odpadů, zejména komunálních odpadů včetně podpory door-to-door systémů a zavádění systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw") [23];
- zavedení a rozšíření systémů pro oddělený sběr a svoz gastroodpadů z gastroprovozoven, součástí může být i technika na mytí nádob [23].

Dále budou podporovány aktivity:

- budování zařízení pro úpravu a zpracování čistírenských odpadních kalů z čistíren odpadních vod, včetně úpravy vyčištěných odpadních vod pro jejich opětovné využívání [23];
- výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů.

Co se dá ještě z dotace pořídit:

Způsobilá je technika/nástavba, do které se nádoba vyprázdňuje, nikoli, kterou se celá nádoba odveze (např. vozidla se speciální hydraulickou rukou s hákem pro manipulaci s kontejnery, či vozidla s úpravou pro natahování maloobjemových kontejnerů atd.). Tato technika musí být pořizována vždy s nákupem nových kompatibilních kontejnerů/nádob, které vytvářejí její kapacitu. Kontejnery nemusí být součástí žádosti (např. budou součástí jiného provázaného projektu) [23].

Příjem těchto žádostí je do 30. 8. 2024. Výše dotace je 500 tis.–30 mil. Kč. a to do maximální výše podpory 70 % skutečně vynaložených, způsobilých výdajů projektu. Způsob financování Ex post [23].

Občané obce nevlastní žádný sběrný dvůr, kde by provozoval odpadové hospodářství. Pozemek, který by k tomu obec mohla vyčlenit má ve svém katastru. Jedná se o pozemek s budovou, které se nachází v okrajové části obce. Dotace by mohla být využita na výstavbu

a modernizaci sběrného dvora, pořízení domácích kompostérů a na nákup techniky spojené s odpadovým hospodářstvím.

4.2.5 Využití dotačních programů obce Třebosice v letech 2013–2022

Obec je součástí mikroregionu Svazku obcí Za Letištěm a MAS (Místní akční skupina) Železnohorského regionu. Svazek obcí Za Letištěm vznikl v roce 2001 a obec Třebosice se přidala v roce 2003. Obec Třebosice je součástí MAS Železnohorského regionu od roku 2005. Činnost svazku má za cíl vytváření aktivit pro občany, obnovy prostředí, objektů a ploch v obcích, tak aby docházelo k postupnému zkvalitňování života obyvatel, a to aktivním trávením volného času, např. sportoviště, cyklostezky, odpočinkový a informační mobiliář pro turisty [9].

Obec Třebosice využila za posledních 10 let dotační programy z různých zdrojů, národních programů, programů Evropské unie a programů MAS.

Národní dotační programy, které obec využila/nevyžila v letech 2013–2022:

- program Podpora rozvoje a obnovy obecní infrastruktury a občanského vybavení – tento program financuje investiční akce obcí v oblasti infrastruktury a občanského vybavení. Obec Třebosice v rámci tohoto programu získala dotaci na rekonstrukci obecního úřadu, rekonstrukci místního hřbitova a výstavbu nové kotelny – obec dotační program využila;
- program Podpora obnovy a rozvoje venkova – tento program financuje investiční akce obcí v oblasti rozvoje venkova. Obec Třebosice v rámci tohoto programu získala dotaci na rekonstrukci místního fotbalového hřiště, výstavbu nového kulturního centra – víceúčelový sál – obec dotační program využila;
- program Podpora sociálních služeb – tento program financuje sociální služby poskytované obcemi. Obec Třebosice v rámci tohoto programu získala dotaci na provoz sociálního klubu a terénní péče o seniory – obec dotační program nevyžila.

Programy Evropské unie:

- program Interreg V-A Česká republika – Rakousko – tento program financuje přeshraniční spolupráci mezi obcemi v České republice a Rakousku. Obec Třebosice v rámci tohoto programu získala dotaci na projekt "Rozvoj cyklostezek v regionu" – obec tento dotační program zatím nevyžila, ale v 2/2024 získala stavební povolení na zahájení stavby;

- program Leader – tento program financuje rozvoj venkova prostřednictvím participace místních aktérů. Obec Třebosice v rámci tohoto programu získala dotaci na projekt "Cesta kolem Třebosic" – obec dotační program využila;
- realizace protipovodňových opatření – předmětem podpory je zpracování digitálního povodňového plánu obce a realizace lokálního výstražného a varovného systému v ochraně před povodněmi. Tento program v rámci EU obec Třebosice realizovala v roce 2013. Proplacené finanční prostředky dotace z EU byly 689 069 Kč, z veřejných zdrojů ČR byla poskytnuta částka 121 599,00 Kč, celková částka v rámci tohoto projektu byla 810 668 Kč. – obec dotační program využila.

Programy místních akčních skupin:

- program MAS Železnohorský region – tento program financuje rozvoj venkova v regionu Železných hor. Obec Třebosice v rámci tohoto programu získala dotaci na projekt "Rekonstrukce skateparku" – obec dotační program využila.

Dotační programy, které obec využila jsou popsány v praktické části práce, kde jsou také informace, jakou výši dotace obec získala a kdy.

Obec Třebosice nevyužila za posledních 10 let řadu dotačních programů, které byly dostupné.

Mezi tyto programy patří například:

- program Podpora rozvoje cestovního ruchu – tento program financuje investiční akce v oblasti cestovního ruchu. Obec Třebosice by mohla tento program využít například na podporu rozvoje turistických atrakcí v obci např. cyklostezky v regionu;
- program Podpora obnovy památek a kulturního dědictví – tento program financuje obnovu a revitalizaci památek a kulturního dědictví. Obec Třebosice by mohla tento program využít například na obnovu historických budov v obci, jako je například místní kostel a škola/školka;
- program Podpora sociálního bydlení – tento program financuje výstavbu a rekonstrukci sociálního bydlení. Obec Třebosice by mohla tento program využít například na výstavbu nových bytů pro sociálně slabší občany.

5 Zhodnocení a doporučení

5.1 Zhodnocení

Hodnocení hospodaření obce bylo na základě získaných informací a dat z účetních výkazů jako byla rozvaha, výkaz zisků a ztráty a rozpočet obce Třebosice. Celé hodnocení bylo provedeno za posledních 10 let. Dle získaných dat obce Třebosice, hospodaří svědomitě na základě svěřeného majetku a získaných dotací. Díky předem promyšlené strategii a zodpovědné práci zastupitelů, se obci daří zhodnocovat svůj majetek a infrastrukturu. Díky získaným dotacím z různých dotačních programů obec zlepšuje kvalitu života v obci. Získané finanční prostředky obec efektivně využila. Obec na základě své činnosti navýšila hodnotu celkových aktiv za sledované období o 14 % z 40 203 tis. Kč na 45 762 tis. Kč. K největšímu navýšení došlo v položce krátkodobého finančního majetku o 1 110 % z 432 tis. Kč na 4 794 tis. Kč., což bylo způsobeno prodeje stavebních parcel. Obec všechny získané finanční prostředky z prodeje stavebních parcel zatím neproinvestovala, část má na běžných účtech. K druhému největšímu navýšení došlo v rámci dlouhodobého finančního majetku, což je navýšení hodnoty akcií společnosti VAK, a.s. o 30 % z 5 046 tis. Kč na 6 547 tis. Kč. I když prodejem stavebních parcel obec snížila hodnotu svých pozemků, tak v průběhu sledovaného období navýšila DHM o 1 % z 34 414 tis. Kč na 34 074 tis. Kč. K navýšení došlo u položek: stavby, samostatné movité věci a soubor movitých věcí a drobný dlouhodobý hmotný majetek.

Obec Třebosice je inspirativním příkladem pro všechny obce, které chtějí hospodařit hospodárně a v zájmu svých občanů.

5.1.1 Zhodnocení programu rozvoje obce Třebosice 2013–2020 a jeho dodržení

Obec Třebosice se rozhodla využít pouze některé z nabízených dotačních programů. Důvod proč se zastupitelstvo obce rozhodlo pouze pro některé z dotačních programů je, že vybíralo z programů, které reflektovaly potřeby a specifika regionu. Zároveň přispívaly k celkovým cílům udržitelnosti rozvoje na venkově. Obec chtěla navázat na pilíře udržitelnosti, tedy na sociální pilíř, který má zajistit rovnost, spravedlnost, svobodu a kvalitu života pro všechny obyvatele daného regionu. Sociální pilíř je dále propojen s ekonomickým pilířem, který se zaměřuje na prosperitu a trvalý ekonomický růst obce. Neměl by se ještě opomíjet 3. pilíř udržitelnosti, a to environmentální, který navazuje na předcházející 2 pilíře

se snahou o propojení všech tří pilířů. Cílem environmentálního pilíře je ochrana životního prostředí, zajištění dlouhodobé stability i pro příští generace. Dalším důvodem, proč obec nevyužila všech dotačních programů je to, že se obávala nesplnění podmínek daných programů. V roce 2020 byla obci přislíbena dotace na rekonstrukci hasičské zbrojnice ze Státního zemědělského investičního fondu ve výši 520 tis. Kč. Konkrétně z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova 332 tis. Kč a 188 tis. Kč z národních zdrojů. Z důvodu nedodržení podmínek realizace ze strany stavební firmy obec slíbenou dotaci neobdržela. Jednalo se o způsob financovaný Ex post. Finanční prostředky měly být vyplaceny po realizaci projektu.

5.1.2 Zhodnocení SWOT analýzy za roky 2012 a 2022

Obec Třebosice si v roce 2012 nechala odbornou firmou zpracovat SWOT analýzu. SWOT analýza zde byla použita s následným zhodnocením jejího dodržení pro rozvoj obce.

**SWOT analýza obce Třebosice
(zpracovaná v roce 2012)**

Silné stránky

- Funkční prodejna smíšeného zboží a hostinec
- Obec je součástí mikroregionu Svazek obcí Za letištěm a MAS Železnohorský region
- Zajištěn sběr a třídění odpadů
- Víceúčelový sál vhodný pro kulturní i sportovní akce
- Opravené hřiště na míčové hry s přiléhajícím dětským hřištěm
- Volné stavební parcely s vybudovanou infrastrukturou
- Funkční a kvalitní veřejné osvětlení
- Veřejný vodovod v celé obci – dobrý technický stav
- Plynofikace celé obce – dobrý technický stav
- Dobrá dopravní dostupnost Pardubic
- Postupně se zvyšující počet obyvatel
- Vysoká míra zapojování občanů do kulturních a sportovních akcí

SWOT analýza obce Třebosice (vlastní zpracování, aktualizace pro rok 2022)

Silné stránky

- Funkční prodejna smíšeného zboží a hostinec
- Obec je součástí mikroregionu Svazek obcí Za letištěm a MAS Železnohorský region
- Zajištěn sběr a třídění odpadů
- Víceúčelový sál vhodný pro kulturní i sportovní akce
- Opravené hřiště na míčové hry s přiléhajícím dětským hřištěm
- Volné stavební parcely s vybudovanou infrastrukturou (aktuálně obec nemá žádné stavební parcely k prodeji)
- Funkční a kvalitní veřejné osvětlení
- Veřejný vodovod v celé obci – dobrý technický stav
- Plynofikace celé obce – dobrý technický stav
- Dobrá dopravní dostupnost Pardubic
- Postupně se zvyšující počet obyvatel
- Vysoká míra zapojování občanů do kulturních a sportovních akcí
- Zdravotnické zařízení s pečovatelskou službou (dříve v katastru obce žádné podobné zařízení v provozu nebylo)

Slabé stránky

- Chybějící základní škola a školka
- V obci není zdravotní zařízení
- Chátrající budova bývalé školy
- Nedostatek finančních prostředků na realizaci potřebných oprav a úprav v obci
- Zadlužení obce omezující možnost dalších investic
- Silniční průtah obcí jako zdroj možných zranění občanů
- Nedostatečné oddělení automobilové dopravy od cyklistické na komunikaci mimo území obce
- Špatný technický stav části chodníků
- Nevyhovující stav některých místních komunikací
- Poměrně vysoká dojíždka za prací i za službami

Slabé stránky

- Chybějící základní škola a školka (v katastru obec je soukromá škola a školka)
- V obci není zdravotní zařízení
- Chátrající budova bývalé školy (obec investovala část svých finančních prostředků a získanou dotaci na opravu střechy včetně výměny plynového kotle)
- Nedostatek finančních prostředků na realizaci potřebných oprav a úprav v obci (nemalé finanční prostředky obec vykazuje na běžných účtech)
- Zadlužení obce omezující možnost dalších investic (obec nevykazuje žádný dluh)
- Silniční průtah obcí jako zdroj možných zranění občanů
- Nedostatečné oddělení automobilové dopravy od cyklistické na komunikaci mimo území obce (obec získala stavební povolení v rámci výstavby cyklostezky)
- Špatný technický stav části chodníků (obcí byla provedena rekonstrukce chodníků)
- Nevyhovující stav některých místních komunikací (obec provedla rekonstrukci všech nevyhovujících komunikací)
- Poměrně vysoká dojíždka za prací i za službami

Příležitosti

- Získávání dotačních zdrojů pro umožnění dalšího rozvoje obce
- Rozvoj spolupráce s okolními obcemi i s městem Pardubice
- Zapojení do dalších aktivit Svazku obcí Za letištěm a MAS Železnohorský region
- Zvyšování atraktivity suburbanizovaných území pro život občanů
- Prodej obecních pozemků s vybudovanou kompletní infrastrukturou k výstavbě nových rodinných domků

Hrozby

- Ztráta zájmu občanů o život v obci a dění kolem sebe, narušení „sousedských“ vztahů
- Pokles zájmu občanů o bydlení venkově
- Zvyšování závislosti většiny občanů na zaměstnavatelích v okolních městech
- Další prodlužování ekonomické krize
- Nedostatek finančních prostředků

Příležitosti

- Získávání dotačních zdrojů pro umožnění dalšího rozvoje obce
- Rozvoj spolupráce s okolními obcemi i s městem Pardubice
- Zapojení do dalších aktivit Svazku obcí Za letištěm a MAS Železnohorský region
- Zvyšování atraktivity suburbanizovaných území pro život občanů
- Prodej obecních pozemků s vybudovanou kompletní infrastrukturou k výstavbě nových rodinných domků (obec nevlastní žádné stavební pozemky)

Hrozby

- Ztráta zájmu občanů o život v obci a dění kolem sebe, narušení „sousedských“ vztahů
- Pokles zájmu občanů o bydlení venkově (již není hrozbou, v katastru obce se nenachází žádná volná nemovitost)
- Zvyšování závislosti většiny občanů na zaměstnavatelích v okolních městech
- Další prodlužování ekonomické krize
- Nedostatek finančních prostředků (obec vykazuje na běžných účtech volné finanční prostředky, pro svůj další rozvoj)

Zdroj: vlastní zpracování [8].

Všechny provedené změny, které byly v rámci rozvoje obce změněny za posledních 10 let jsou v závorkách u textu aktualizované SWOT analýzy (levá část). **Silné stránky:** při porovnávání silných stránek má obec navíc otevřen denní stacionář – zařízení odlehčovacích služeb (Oblastní charita Pardubice), tato sociální služba v původním plánu obce z roku 2012 nebyla uvedena. Obec větší část slabých stránek změnila na své silné stránky. **Slabé stránky:** z původních 10 aktuálně zůstaly 3 body. Z těchto 3 bodů jsou 2 body, které obec nemůže nijak ovlivnit. Jedná se o body, které souvisí s geografickou polohou obce. Jediný bod, který by obec mohla v budoucnu ovlivnit je zřízení zdravotnického zařízení. Obec v tuto chvíli nemá k dispozici žádné volné prostory, které by na tuto činnost mohla vyčlenit. **Příležitosti:** zde došlo ke změně v oblasti obecních pozemků s vybudovanou kompletní infrastrukturou. Tyto pozemky byly prodány v letech 2013–2016. **Hrozby:** zde byl uveden bod o poklesu zájmu občanů v rámci bydlení na venkově a nedostatek finančních prostředků v rámci majetku obce. V současnosti tyto body nejsou hrozbou. V obci v tuto chvíli nejsou žádné volné nemovitosti. Pokud ano, tak vždy ve velmi krátkém časovém úseku případná nemovitost získá nového vlastníka, což je také důkazem spokojenosti ohledně bydlení na venkově. Občané rádi tráví svůj volný čas v rámci kulturních akcí, které jsou pořádány obcí a jsou vždy doprovázeny silnou účastí občanů. V neposlední řadě jsou také hojně využívána dětská hřiště, víceúčelový sál, hospoda, obchod a zřízené odpočinkové zóny, které obec nabízí. Všechny změny, které obec udělala v posledních 10 letech byly z části financovány z prodeje obecního majetku (stavebních parcel) a ze získaných dotací. Financování je blíže popsáno v teoretické části. Obec Třebosice provedla v roce 2012 SWOT analýzu, díky které byly definovány realistické a dosažitelné cíle. Byly zde identifikované oblasti, které bylo potřeba zlepšit, aby došlo k redukci slabých stránek a hrozeb a posílení silných stránek a příležitostí. Obec Třebosice je inspirativním příkladem pro všechny obce, které se snaží o zodpovědné a efektivní hospodaření se svým majetkem.

5.2 Doporučení

Jedno z mála doporučení by mohlo být efektivnější využití krátkodobého finančního majetku, kterým obec v současnosti disponuje. Nejedná se o zanedbatelnou částku (4 794 tis. Kč.). Navrhovaným řešením, jak ještě lépe využít volných financí je, aby obec krátkodobý finanční majetek rozdělila do několika finančních produktů, které jsou navrženy včetně kalkulace zisku v kapitole C – Analýza finančního zhodnocení volných finančních

prostředků. Bylo by vhodné použít volné finanční prostředky ve výši cca 2,5 mil. Kč na spořicí a termínovaný účet. Výhody a nevýhody těchto účtů byly specifikovány v dané kapitole. Další část volných finančních prostředků by obec mohla využít v rámci regionálního rozvoje. Nabídka možných dotačních titulů je v kapitole D – Možnosti investování v rámci dotačních programů ČR a EU – Možnosti investování v rámci dotačních programů ČR a EU. Aktuálně se nabízí program Fotovoltaika pro malé obce, obec vlastní několik budov, které jsou závislé na distribuci elektřiny v rámci provozu (obecního úřadu spojený s obchodem a hospodou, škola a školka). Objekty dětských skupin, obec neprovozuje školku ani dětskou skupinu. V katastru obce tuto činnost provozuje soukromá škola Srdcovka. Tím že se jedná o soukromou školku je zde školkové vyčísleno na 4 200 Kč/měs. a 1 500 Kč/měs. za stravu. V porovnání se státními školkami se jedná o vysoké školkové. Průměrné školkové v blízkém okolí se pohybuje v rozmezí 1 500–2 000 Kč/měs. Pokud by se obec chopila iniciativy a za pomoci dotace by zřídila školku nebo dětskou skupinu, je předpoklad, že by to přineslo daleko větší zájem pro místní občany o umístění svých dětí do této školky či skupiny. V tuto chvíli díky vysokému školkovému rodiče vozí své děti do okolních státních zařízení. Dalším přínosem by byl potenciální rozvoj zájmových aktivit a kroužků pro děti a tím pádem i jejich větší socializace v rámci obce. Zvýšila by se tím i atraktivita obce pro mladé rodiny. Oprava sakrálních staveb, dotace by mohla být využita na opravu hřbitova/hřbitovní zdi, zvoničky nebo sochy, která je dominantou místní návsi. Odpadové hospodářství, obec nevlastní žádný sběrný dvůr, kde by provozovala odpadové hospodářství. Pozemek, který by k tomu obec mohla vyčlenit má ve svém katastru. Jedná se pozemek s budovou, které se nachází v okrajové části obce. Dotace by mohla být využita na výstavbu sběrného dvora, pořízení domácích kompostérů a na nákup techniky spojené s odpadovým hospodářstvím.

Bylo by neefektivní nevyužít některý z těchto programů v rámci sociální, ekonomické nebo environmentální soudržnosti.

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit ekonomickou situaci vybrané obce za časové období 2013–2022 a na základě získaných výsledků navrhnout případná řešení či následná doporučení, k čemuž bylo potřeba vypracovat několik finančních analýz.

V teoretické části byly charakterizovány a definovány pojmy, které byly dále rozpracovány a detailně vysvětleny. Na úvod byla definována veřejná správa, struktura obce a charakteristika finanční analýzy. Ta byla rozdělena na její zdroje, rozvahu, výkaz zisku a ztráty a rozpočet. Jednalo se o část, která vytvořila teoretický podklad pro praktickou část. V praktické části byla v první řadě popsána obec z historického hlediska a občanské vybavenosti. Následovala vlastní finanční analýza obce, která byla rozdělena do několika částí dle druhu analýzy. První byla provedena horizontální analýza na základě podkladů získaných z účetních výkazů, která byla porovnaná v čase 10 let. Následovala vertikální analýza, která zjištěnou soustavu porovnávala z pohledu podílu jednotlivých položek k celkové bilanční situaci z hlediska času. Dále byla doplněna analýzou poměrových ukazatelů a bilančních pravidel obce. Zjištěné skutečnosti finančních ukazatelů byly dále rozepsány v jednotlivých kapitolách práce. Výsledky analýz byly dále interpretovány v kapitole 4.2.4 – Návrh možností využití nevyužitého krátkodobého finančního majetku. Navrhovaným řešením, jak ještě lépe využít volných financí je, aby obec krátkodobý finanční majetek rozdělila do několika finančních produktů, které jsou navrženy včetně kalkulace zisku v kapitole C – Analýza finančního zhodnocení volných finančních prostředků. Bylo by vhodné použít volné finanční prostředky ve výši cca 2,5 mil. Kč na spořicí a termínovaný účet. Výhody a nevýhody těchto účtů byly specifikovány v dané kapitole. Další část volných finančních prostředků by obec mohla využít v rámci regionálního rozvoje. Nabídka možných dotačních titulů je v kapitole D – Možnosti investování v rámci dotačních programů ČR a EU – Možnosti investování v rámci dotačních programů ČR a EU jako např. Fotovoltaika pro malé obce, Objekty dětských skupin, Oprava sakrálních staveb a Odpadového hospodářství. Bylo by neefektivní nevyužít některý z těchto programů v rámci sociální, ekonomické nebo environmentální soudržnosti.

Obec Třebosice je inspirativním příkladem pro všechny obce, které se snaží o zodpovědné a efektivní hospodaření se svým majetkem a s dotacemi. Díky promyšlené strategii a svědomité práci zastupitelstva a úřadu se obci daří udržovat a rozvíjet svůj majetek a infrastrukturu. Obec získává dotace v rámci různých projektů, které zlepšují kvalitu života v obci. Získané finanční prostředky efektivně využívá na dosažení maximalizace užitku pro všechny občany.

7 Seznam použitých zdrojů

- [1] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [2] ZÁKONY PRO LIDI. *Sbírka zákonů* [online]. 15. květen 2000. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- [3] KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [4] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3124-2.
- [5] IUČTO, kolektiv. Výkaz zisků a ztráty neboli výsledovka. www.iucto.cz [online]. [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.iucto.cz/ucetni-tipy/ucetnictvi/vykaz-zisku-a-ztraty-neboli-vysledovka/>
- [6] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [7] MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. První vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.
- [8] TREBOSICE, kolektiv. Historie. www.trebosice.cz [online]. [vid. 2023-08-28]. Dostupné z: <https://www.trebosice.cz/historie>
- [9] OBCEPRO, Program rozvoje obce. *Program rozvoje obce Třebosice na období let 2013–2020*. B.m.: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2012
- [10] VESELKA, Jaroslav. Jak správně vymezit a zacházet s krátkodobým finančním majetkem a krátkodobými finančními dluhy? www.money.cz [online]. 23. září 2021 [vid. 2023-12-21]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/jak-spravne-vymezit-a-zachazet-s-kratkodobym-financnim-majetkem-a-kratkodobymi-financnimi-dluhy/>
- [11] KURZY, kolektiv. Rozpočet. www.kurzy.cz [online]. [vid. 2023-12-21]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/investice/rozpocet/>
- [12] CHVÁLOVÁ, Jindra. Co je Rozpočet. www.penize.cz [online]. [vid. 2023-12-21]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/rozpocet>
- [13] FINANČNÍ SPRÁVA, kolektiv. Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2022. www.financnisprava.cz [online]. [vid. 2023-12-21]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpocetoveho_urceni_dani_2022.pdf

- [14] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, kolektiv. MONITOR. *www.monitor.statnipokladna.cz* [online]. [vid. 2023-08-28]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/kraj/CZ053/prehled?obdobi=2311&rad=t>
- [15] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, kolektiv. Databáze demografických údajů za obce ČR. *www.czso.cz* [online]. [vid. 2023-08-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- [16] FINANČNÍ VZDĚLÁNÍ, kolektiv. Spořicí nebo vkladový účet. *www.financnivzdelavani.cz* [online]. [vid. 2023-12-21]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/bankovni-produkty/sporici-nebo-vkladovy-ucet>
- [17] JANÍČEK, Jaroslav. Srovnání spořicíh účtů. *www.5nej.cz* [online]. 10. únor 2023 [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.5nej.cz/srovnani-sporicich-uctu/>
- [18] SOVOVÁ, Eva. Sestavili jsme žebříček nejlepších spořicíh a termínovaných vkladů. *iDNES.cz*. 2024, část 2/2.
- [19] MODERNIZAČNÍ FOND, kolektiv. Fotovoltaika pro malé obce. *www.dotaceproobce.cz* [online]. [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/fotovoltaika-pro-male-obce>
- [20] DOTAČNÍ ORGÁN, NPO. Objekty dětských skupin. *www.dotaceproobce.cz* [online]. [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/detske-skupiny>
- [21] DOTAČNÍ ORGÁN, OPZ+. Zřízení dětských skupin. *www.dotaceproobce.cz* [online]. [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/zrizeni-detskych-skupin>
- [22] DOTAČNÍ ORGÁN, MZe ČR. Oprava sakrálních staveb. *www.dotaceproobce.cz* [online]. [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/udrzba-a-oprava-sakralnich-staveb>
- [23] DOTAČNÍ ORGÁN, OPŽP. Odpadové hospodářství. *www.dotaceproobce.cz* [online]. [vid. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/sberne-dvory>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Struktura Státní správy v ČR	14
Obrázek 2 Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem	21

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Zjednodušená struktura rozvahy	17
Tabulka 2 Výkaz zisku a ztráty	18
Tabulka 3 Schéma běžného rozpočtu	20
Tabulka 4 Vývoj daňových příjmů	37
Tabulka 5 Ukazatel – Roční příjem na obyvatele	39
Tabulka 6 Ukazatel – Daňové příjmy na obyvatele	39
Tabulka 7 Ukazatel – Daň z nemovitosti na obyvatele	40
Tabulka 8 Ukazatel – Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků na obyvatele	40
Tabulka 9 Ukazatel – Kapitálové příjmy na obyvatele	41
Tabulka 10 Ukazatel – Běžné dotace na obyvatele	41
Tabulka 11 Ukazatel – Výdaje na obyvatele	42
Tabulka 12 Ukazatel – Běžné výdaje na obyvatele	42
Tabulka 13 Ukazatel – Kapitálové výdaje na obyvatele	43
Tabulka 14 Meziroční růst celkových příjmů	44
Tabulka 15 Meziroční růst vlastních (nedaňových) příjmů	45
Tabulka 16 Meziroční růst investičních (kapitálových) příjmů	45
Tabulka 17 Srovnání neinvestičních (běžných) a celkových výdajů	46
Tabulka 18 Meziroční růst investičních (kapitálových) výdajů	46
Tabulka 19 Porovnání investičních (kapitálových) a celkových výdajů	47
Tabulka 20 Srovnání 5. nejvýhodnějších spořicíh účtů v ČR	51
Tabulka 21 Srovnání termínovaných vkladů v ČR	52
Tabulka 22 Porovnání spořicíh účtů, výše uložené částky 2 500 000 Kč na dobu 12 měsíců	53
Tabulka 23 Porovnání termínovaných vkladů ve výši 2 500 000 Kč na dobu 12 měsíců.	54

8.3 Seznam grafů

Graf 1	Vývoj stálých a oběžných aktiv.....	24
Graf 2	Vývoj stálých aktiv.....	25
Graf 3	Vývoj oběžných aktiv.....	26
Graf 4	Vývoj krátkodobého finančního majetku.....	27
Graf 5	Vývoj vlastního kapitálu.....	28
Graf 6	Výsledek hospodaření.....	29
Graf 7	Vývoj cizích zdrojů.....	30
Graf 8	Vývoj celkových nákladů.....	31
Graf 9	Vývoj mzdových nákladů.....	31
Graf 10	Vývoj celkových výnosů.....	32
Graf 11	Výsledek hospodaření.....	34
Graf 12	Vývoj příjmů.....	35
Graf 13	Vývoj daňových příjmů.....	36
Graf 14	Vývoj výdajů obce.....	38
Graf 15	Porovnání příjmů a výdajů.....	43
Graf 16	Daňové příjmy za rok na osobu vybraných obcí.....	48
Graf 17	Běžné výdaje za rok na osobu vybraných obcí.....	49

8.4 Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka, a.s.
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DPFO	daň z příjmu fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPP	dohoda o provedení práce
DPPO	daň z příjmu právnických osob
DS	distribuční soustava
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP	ostatní provozní
PS	přenosná soustava
R	rezervy
RH	reálná hodnota
SS	státní správa
ÚJ	účetní jednotka
VAK, a.s.	Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.
VS	veřejná správa

Přílohy

Příloha 1 Rozvaha – aktiva obce Třebosice za posledních 10 let

Příloha 2 Rozvaha – pasiva obce Třebosice za posledních 10 let

Příloha 3 Náklady obce Třebosice za posledních 10 let

Příloha 4 Výnosy obce Třebosice za posledních 10 let

Příloha 5 Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2022

Příloha 1 Rozvaha – aktiva obce Třebosice za posledních 10 let (v tis. Kč)

Rozvaha

Obec: Obec Třebosice (IČO 00580643)

Kraj: Pardubický (NUTS CZ053)

Řád částek: tis. Kč

Číslo položky	Název položky	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
AKTIVA	Aktiva celkem	40 203	40 395	38 572	37 541	38 582	39 830	40 515	42 454	43 714	45 762
A.	Stálá aktiva	39 689	39 445	32 968	32 101	34 072	36 596	36 897	39 967	40 315	40 850
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	229	229	229	229	229	229	229	229	229	229
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	34 414	32 623	26 146	25 279	27 250	29 774	30 095	33 191	33 539	34 074
A.II.1.	Pozemky	11 571	10 396	3 629	2 509	2 509	2 509	2 509	4 859	4 899	4 898
A.II.3.	Stavby	21 327	19 719	19 719	19 719	19 719	22 769	23 527	23 527	24 223	24 311
A.II.4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	310	1 321	1 380	1 557	1 679	1 679	1 821	2 437	2 437	2 766
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	801	837	1 048	1 057	1 227	1 493	1 600	1 730	1 764	1 884
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	406	350	370	437	2 116	1 323	638	638	215	215
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek	5 046	6 593	6 593	6 593	6 593	6 593	6 573	6 547	6 547	6 547
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	5 046	6 593	6 593	6 593	6 593	6 593	6 573	6 547	6 547	6 547

B.	Oběžná aktiva	515	950	5 604	5 439	4 510	3 234	3 618	2 487	3 400	4 913
B.I.	Zásoby	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
B.I.2.	Materiál na skladě	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
B.II.	Krátkodobé pohledávky	81	70	1 241	101	79	89	99	135	107	118
B.II.1.	Odběratelé	1	1	1 162	20	0	0	0	1	1	2
B.II.2.	Směnky k inkasu	0	0		0	0	0	0	0	0	0
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	57	51	54	56	58	61	67	67	67	101
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	15	18	25	25	21	27	32	39	27	15
B.II.25.	Náklady příštích období	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.II.29.	Náklady příštích období	0	0	0	0	0	0	0	26	12	0
B.III.	Krátkodobý finanční majetek	432	879	4 362	5 339	4 431	3 145	3 519	2 353	3 293	4 794
B.III.11.	Základní běžný účet územních samosprávných celků	432	879	4 362	5 331	4 428	3 133	3 519	2 351	3 275	4 781
B.III.17.	Pokladna	0	0	0	8	3	12	0	2	18	13

Zdroj: na základě účetních výkazů

Příloha 2 Rozvaha – pasiva obce Třebosice za posledních 10 let (v tis. Kč)

Číslo položky	Název položky	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PASIVA	Pasiva celkem	36 590	36 379	33 837	32 273	32 611	33 036	33 027	34 214	34 837	36 134
C.	Vlastní kapitál	31 906	32 137	32 278	31 542	32 115	32 749	32 722	33 936	34 577	35 535
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	20 111	19 623	12 846	11 740	11 652	11 565	11 478	11 812	11 756	11 838
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	13 577	13 577	13 577	13 652	13 652	13 652	13 652	13 652	13 691	13 691
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	378	1 052	972	971	884	797	709	1 044	947	1 030
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883	-2 883
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	9 039	7 876	1 180	0	0	0	0	0	0	0
C.III.	Výsledek hospodaření	11 795	12 514	19 432	19 802	20 462	21 184	21 244	22 124	22 821	23 697
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	2 504	719	6 918	370	660	722	60	880	698	876
C.III.3.	Výsledek hospodaření minulých účetních období	9 291	11 795	12 514	19 432	19 802	20 462	21 184	21 244	22 124	22 821
D.	Cizí zdroje	4 684	4 242	1 559	731	496	287	305	279	260	599
D.II.	Dlouhodobé závazky	4 133	3 667	0	0	0	0	0	0	0	0
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	4 133	3 667	0	0	0	0	0	0	0	0
D.III.	Krátkodobé závazky	552	575	1 559	731	496	287	305	279	260	599
D.III.5.	Dodavatelé	226	222	239	224	262	48	101	121	90	13

D.III.13.	Zaměstnanci	18	24	22	34	30	52	56	46	56	71
D.III.12.	Sociální zabezpečení	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0
	Zdravotní pojištění	0	3	3	3	4	7	5	5	5	7
D.III.15.	Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
D.III.17.	Jiné přímé daně	4	5	4	6	5	8	7	6	6	8
D.III.30.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	14	11	0	11	5	14	16	16	11	34
D.III.31.	Výdaje příštích období	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D.III.32.	Výnosy příštích období	231	258	1 237	397	131	91	54	17	24	364
D.III.33.	Dohadné účty pasivní	57	51	54	56	59	61	67	67	67	101
D.III.34.	Ostatní krátkodobé závazky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: na základě účetních výkazů

Příloha 3 Náklady obce Třebosice za posledních 10 let (v tis. Kč)

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Číslo položky	Název položky	Hlavní činnost										
A.	NÁKLADY CELKEM	9 626	3 214	4 074	10 982	5 271	2 913	3 010	3 863	3 119	3 434	4 041
A.I.	Náklady z činnosti	8 444	2 836	3 727	9 567	4 995	2 854	2 911	3 761	2 978	3 375	3 920
A.I.1.	Spotřeba materiálu	35	69	59	173	213	111	212	374	368	218	592
A.I.2.	Spotřeba energie	106	113	95	94	108	111	115	121	122	129	193
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	2	7	6	8	7	11	15	11	8	12	10
A.I.4.	Prodané zboží	0	0	0	0	0	0	0	46	0	0	0
A.I.8.	Opravy a udržování	239	201	1 007	388	1 624	582	584	547	91	191	489
A.I.9.	Cestovné	1	2	1	0	1	1	1	1	1	0	1
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	13	10	20	33	22	26	32	54	19	43	22
A.I.12.	Ostatní služby	397	337	367	638	636	598	315	871	557	1 049	504
A.I.13.	Mzdové náklady	256	288	408	385	435	558	694	911	923	890	1 044
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	17	19	26	27	28	35	64	72	44	43	44
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
A.I.19.	Daň z nemovitostí	177	50	47	271	52	1	0	0	0	1	0
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	0	0	1	5	18	0	1	0	2	1	3
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.I.24.	Dary	16	19	17	27	38	35	28	25	39	46	51
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	208	429	422	514	517	538	554	584	618	610	638
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	1 038	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.I.31.	Prodané pozemky	5 900	1 200	1 175	6 767	1 194	0	0	0	0	0	1
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	6	4	6	-6	7	-3	2	3	4	-7	-6
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	3	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	13	53	26	211	64	219	266	111	130	119	278
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	18	31	39	32	32	34	28	31	52	30	55
A.II.	Finanční náklady	22	171	127	59	0	0	0	20	26	0	0
A.II.2.	Úroky	22	171	127	59	0	0	0	0	0	0	0
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.III.	Náklady na transfery	114	57	3	127	37	37	83	66	98	44	101
A.III.2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	114	57	3	127	37	37	83	66	98	44	101
A.V.	Daň z příjmů	1 045	150	217	1 229	239	22	17	16	16	14	20
A.V.1.	Daň z příjmů	1 045	150	217	1 229	239	22	17	16	16	14	20

Zdroj: na základě účetních výkazů

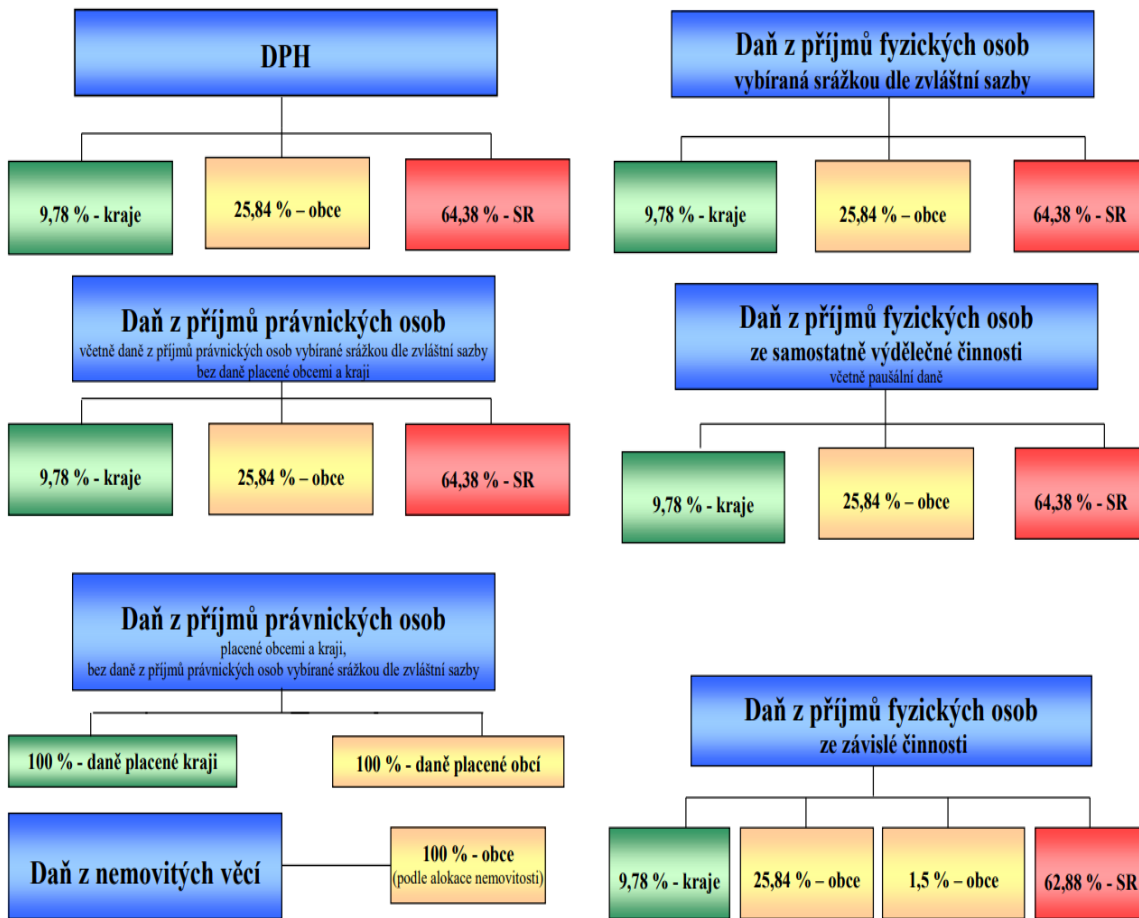
Příloha 4 Výnosy obce Třebosice za posledních 10 let (v tis. Kč)

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Číslo položky	Název položky	Hlavní činnost										
B.	VÝNOSY CELKEM	14 057	5 718	4 793	17 900	5 640	3 573	3 732	3 922	3 999	4 131	4 917
B.I.	Výnosy z činnosti	6 575	1 467	1 409	8 260	472	306	282	308	264	240	343
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	0	0	0	36	0	0	0	0	2	0	0
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	38	39	38	0	55	50	42	34	34	1	74
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	81	83	83	136	116	118	115	115	108	107	130
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	0	0	0	0	0	0	0	28	0	0	0
B.I.5.	Výnosy ze správních poplatků	1	1	0	0	0	1	2	0	0	0	0
B.I.6.	Výnosy z místních poplatků	109	124	128	132	129	113	119	115	115	113	113
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	1	0	0	0	0	9	3	0	2	14	6
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu	0	-1	0	1	1	0	1	0	0	0	1
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků	5 960	1 200	1 145	7 930	106	0	0	0	0	0	18
B.I.16.	Čerpání fondů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	19	22	15	25	64	14	0	15	3	4	0
B.II.	Finanční výnosy	5 849	1 188	1 186	6 709	1 180	0	0	0	0	0	0
B.II.2.	Úroky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	5 838	1 188	1 162	6 696	1 180	0	0	0	0	0	0
B.II.5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	10	0	24	13	0	0	0	0	0	0	0
B.IV.	Výnosy z transferů	180	256	137	695	467	320	393	236	486	239	484
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	180	256	137	695	467	320	393	236	486	239	484

B.V.	Výnosy ze sdílených daní a poplatků	1 454	2 807	2 061	2 237	3 522	2 948	3 056	3 378	3 248	3 653	4 089
B.V.1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	339	323	355	384	498	664	764	883	843	703	776
B.V.2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	308	1 423	582	669	1 766	812	588	681	569	821	921
B.V.3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	537	818	879	902	976	1 159	1 394	1 494	1 514	1 798	2 061
B.V.5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	265	235	238	274	271	298	294	302	302	305	302
B.V.6.	Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	5	8	7	8	10	14	16	18	21	27	29
C.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	5 476	2 654	936	8 147	609	682	739	75	896	712	896
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	4 431	2 504	719	6 918	370	660	722	60	880	698	876

Zdroj: na základě účetních výkazů

Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2022

(Finanční správa, 2022) [13]